

SLOVENSKI NAROD

'Zbija vsak dan popoldne, izvešči nedelje in praznike - inserati d. 3. peti vrst & Din 2.-, do 100 vrst & Din 2.50, od 100 do 300 vrst & Din 3.-, večji in prti peti vrsta Din 4.-. Popust po dogovoru, inseratni davek posebej. — 'Slovenski Narod' velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.-, za inozemstvo Din 25.- Rokopisi se ne vračajo

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica šte. 6
Telefon: 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126

Podružnice: MARIBOR Strossmayerjeva 3b. — NOVO MESTO, Ljubljanska c., telefon št. 26. — CELJE: celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 60, posrednica uprave: Kocenova ulica 2, telefon št. 190. — JESENICE, Ob kolodvoru 101. Račun pri poštnem čekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

Danes so se začele izvajati sankcije proti Italiji

Z današnjim dnem so ustavile vse države, ki izvajajo sankcije proti Italiji, ves trgovinski promet z Italijo

Rim, 18. novembra. r. Z današnjim dnem so stopile v veljavo sankcije, ki jih je odredil svet Društva narodov proti Italiji kot napadalcu v italijansko-ablesinski vojni. Davi so se zaprele vse meje proti Italiji, v katero je ustavljen vez uvoz iz inozemstva izven iz Avstrije, Madžarske, Albanije, Nemčije in Brazilije, ki se sankcijam niso pridružile. Iz drugih držav prihajajo le še nekatere zapoznele pošiljke že poprej naročenega in v naprej plačanega blaga. Istočasno pa so italijanske oblasti odredile tudi zaporo za ves izvoz iz Italije in uvoz blaga, čegar izvoz države, ki izvajajo sankcije, niso prepovedale. Ustavljen je tudi ves klirinški promet.

Današnji dan potem takem pomenja pričetek gospodarske vojne med Italijo in sankcijskimi državami. V Italiji se zavedajo velikih težav, ki jih čakajo, so pa prav tako trdno odločeni vztrajati do konca. Že poprej so bile uvedene razne omejitve glede potrošnje, sedaj pa so bili izdani rigorozni ukrepi za čim večjo štednjo z razpoložljivimi zalogi živil in ostalih potrebščin. V Afriki pa ustavljeno skoraj vsako pošiljanje živil in se bodo morale italijanske čete v Afriki prehranjevati s tem, kar bodo zaplenile na licu mesta. Za italijansko vojsko se pričena doba rekvizicij in stradanja.

Težave s prehrano italijanskih čet

Asmara, 18. novembra. v. Vsi vojaški strokovnjaki priznavajo Italijanom, da so mojski uredili preskrbo svojih čet v Afriki z orožjem, prehrano in vsem potrebnimi za moderno vojno. Glavno vodstvo vse te intendančne akcije leži v rokah generala Dal' Ora, ki je podrejen neposredno vrhovnemu poveljniku afriške ekspedicijske vojske. Vsi transporti za ekspedicijsko vojsko v Afriki se dirigirajo iz Neapolja. Glavna luka za izkrcavanje v Afriki je Masaua. Tu so morali Italijani premagati največje tehnične ovire. V ta namen so ustanovili poseben oddelek najposobnejših generalstabsnih častnikov, ki so tekom časa tako izpopolnili način izkrcavanja v tej luk, da je danes že vzorno.

Izkrcani material, živali in ljudje se prevažajo iz Masaua proti fronti po enotni ozkotirni železnici do Asmare, ki je oddaljena 120 km. Pri tem pa znaša vzpon 2400 metrov, kakor visoko leži Asmara. Kljub velikim naknadnim po-

pravilom na tej progi vozi lahko vsega dnevno samo do šest vlakov, katerih vsak ne more prepeljati več kakor 50 ton tovara.

Zaradi tega je italijansko vojno vodstvo prisiljeno pošiljati velik del vojnega materiala na fronto s tovornimi avtomobili, kamelami in mežgi. Dostaj je že v obratu za fronto do 3000 velikih tovornih avtomobilov, ki prevažajo povprečno na dan vsak po 600 km. Stehni dan prepele ta silni avtomobilski park 240.000 kg krme za živali ter 240.000 kg hrane in vode za ljudi. Dnevno porabijo samo za pogon tovornih avtomobilov do 100 ton bencina in olja, ki ga morajo vsega dovažati preko Rdečega morja.

Posebno poglavje tvori preskrba italijanske vojske in z njo sodelujočih tisoč glavih delavskih kolon z vodo. Preskrba z vodo je zadajala italijanskemu vojnemu vodstvu hude skrbi že v Eritreji, sedaj pa je položaj še težji, ker so Abesinci pokvarili skoro vse vodnjake v izpraznjenem ozemlju. Povprečno potrebuje italijanski vojak v afriški vojski po 4 litre vode na dan, ki jo je treba v večini slučajev prinašati ure in dneve daleč s konji in mežgi.

Nepričakovane izgube v parku tovarne živine je povzročila italijanski vojski tsetse muha, ki je opikala že več tisoč konj in mežgov, ki so skoraj vsi poginili. Sedaj cepijo živino proti piku te muhe, vendar pa so uspehi cepjenja le delni. Na dan prehodi povprečno obložen mežgov kakih 20 km. Težave pa so se pojavile z njimi tudi, ker težko prenašajo višinski zrak ter v višini nad 1500 metrov zelo oslabe, da se le jedva premikajo.

Grški kralj v Italiji

Florenca, 18. novembra. AA. Na tukajšnji postaji sta Nj. Vel. kralja Jurija sprejeli princeli Jelena in Irena. Na peronu je bila postavljena častna četa karabinerjev z zastavo in godbo. Kralj se bo v Florenci poklonil na grobeh kralja Konstantina, kraljice Sofije in kraljice Olge. Še te dni bodo določene podrobnosti o prenosu njihovih zemskih ostankov v Grčijo.

Japonci zasedli 6 kitajskih okrožij

Peking, 18. novembra. AA. Včeraj je takozvana mongolska konjenica zavzele šest okrožij vzhodnega Čaharja. Okupirano ozemlje obsega rudnike železa in se razteza do železniške proge, ki vodi proti Suji Juanu. Vse kaže, da gre za »mongolsko avangardo«, ki so jo organizirali Japonci iz delov bivše armade vzhodno-azijske lige.

Tokio, 18. novembra. AA. Listi so objavili tajno rusko-kitajsko pogodbo proti japonskemu prodiranju v Kitajskem.

Macdonald častno prenaša svoj poraz

London, 18. novembra. AA. Predsednik tajnega državnega sveta Macdonald je v nekem intervjuju izjavil, da so netočne vesti o njegovih namelih, da bi spričo svojega poraza pri volitvah v spodnjo zbornico, presel v gornji dom. To je nov poskus njegovih političnih nasprotnikov, da bi ga diskreditirali. Član nacionalne delavske stranke sir Samuel Rosbotten je izjavil, da je pripravljen odstopiti Ramsay Macdonald svoj poslanski mandat. Zamenkrat ni znano, ali bo Macdonald ponudbo sprejel.

Borzna noračila.

Ljubljanska borza (Devize z všteto premijo 28,5%). Amsterdam 2977,58—2989,17, Berlin 1756,06—1769,95, Bruselj 739,18—744,24, Curih 1424,22—1431,29, London 215,05—217,11, 4345,72—4382,04, Pariz 288,64—290,08, Praga 181,05—182,16, Prst 354,50—357,58, Avstrijski šilling v prvem kliringu 8,60—8,70.

Inozemske borze
Curih, 18. novembra. Beograd 7. — Pariz 20,2675, London 15,135, New York 307,625, 26675, 51,95, Milan 24,9375, Madrid 42.—Amsterdam 208,85, Berlin 123,75, Dunaj 56,50, Praga 12,72, Varšava 57,875, Bukarešta 2,50.

„Dan sramote in krivice“

Veliki fašistični svet je napovedal najostrejšo borbo proti sankcijam in je proglasil današnji dan dan sramote in krivice

Rim, 18. novembra. r. Veliki fašistični svet se je sestel v soboto zvečer ob 10. k seji, na kateri je sprejel važne sklepe glede borbe proti sankcijam. Najprvo je veliki fašistični svet izrazil popolno zaupanje Mussoliniju in poimnih vse njegove odločitve ter ga pozval, naj vztraja do konca na začetni poti. Mussolini je na seji podrobno orisal nastali položaj, narkar je veliki fašistični svet sprejel naslednjo resolucijo:

Veliki fašistični svet smatra, da se mora današnji dan 18. novembra, ko se prične izvajati sankcije proti Italiji, zabeležiti kot dan sramote in krivice. Veliki fašistični svet ugotavlja, da imajo sankcije, ki se doslej niso nikdar uporabljale, očitno za cilj, da zadene italijanski narod. S tem se hoče ponižati italijanski narod, ter mu onemogočiti doseganje njegovih ciljev ter preprečiti, da si ustvari svoje življensko ideale. Veliki fašistični svet iz-

raža svoje priznanje italijanskemu narodu in njegovi nepokolebljivi disciplini ter je prepričan, da bo vzdržal vse napore, ki bodo potrebni, da uspeh teh krivičnih in sramotnih sankcij onemogoči. Z današnjim dnem je smatral, da so mobilizirane vse moralne in materialne sile italijanskega naroda za to zgodovinsko borbo. V znak te manifestacije so danes po vsej Italiji izvešene narodne zastave, obenem pa so vse občinske uprave danes odkrile posebne spominske plošče v spomin na današnji dan sramote in krivice, ki mora ostati ovekovečen za vse večne čase.

Drevi se sestane veliki fašistični svet, da sklepa o izstopu iz Društva narodov.

Rim, 18. novembra. Danes je bil objavljen dekret, s katerim se proglasa mobilizacija raznih oddelkov karabinerjev in vsega topografskega osebja.

Sankcije v Jugoslaviji

Kaj je prepovedano uvažati iz in izvažati v Italijo

Beograd, 18. novembra. r. Z današnjim dnem so se tudi v Jugoslaviji začele izvajati sankcije proti Italiji. V smislu sklepa ministrskega sveta obstajajo sankcije, ki jih izvajala naša država, v tem:

Uvoz
1. Prepoveduje se vsak uvoz blaga iz Italije ali njenih kolonij. Ta prepoved se nanaša tudi na vse blago, ki je oplemenjeno ali predelano v Italiji ali njenih kolonijah.

Od te splošne prepovedi uvoza italijanskega blaga se izjemajo:

a) Zlato in srebro v palicah ali denarju;

b) Knjige, časopisi, periodične publikacije, zemljevidi in kartografski izdelki, muzikalije tiskane ali gravirane.

c) Blago, ki se mora izročiti po sklenjenih pogodbah, ako je bila kupnina v celoti izplačana do 19. oktobra. Za dokaz, da je bilo blago v celoti plačano do tega roka, je treba doprinesiti saldiran račun, potrjen od našega poslanstva ali konzulata.

d) Blago, ki je v trenutku, ko stopi ta prepoved v veljavo, to je davi opolnoči, na potu pod pogojem, da prispe v našo državo najkasneje do 18. decembra t. l.

Izvoz
Prepovedujejo se izvoz, posredni ali neposredni (reeksport) v Italijo ali njene kolonije in sicer:

1. konjev, mežgov, oslov, kamel in vseh druge živine.

2. gume (kavčuki).

3. železne rude in starega železa, 4. Bauksita, alumina, (oksid aluminij), kroma, mangana, nikla, titana, tungstena, vanadijuma, njihov rud in zlitin, (feromolibden, fero-siliko-mangan, aluminij, serosilicijum, fero-silico-mangan, rude kalija in kalaja.

V svrhu kontrole nad izvozom tega blaga morajo carinarnice dostavljati oddelku carin v finančnem ministrstvu vsakih petnajst dni statistične izvozne prijave. Če bi se na podlagi teh prijav ugotovil nesorazmerno povečani izvoz tega blaga v države, ki ne izvajajo sankcij, bo finančno ministrstvo v sporazumu z ministrstvom za trgovino prepovedalo izvoz tega blaga tudi v take države.

Od te prepovedi so izvzete pošiljke, ki so na poti stema, da morajo iti preko meje najkasneje do 18. decembra t. l.

Ta sklep stoni v veljavo z današnjim dnem.

Kontrola Društva narodov

Društvo narodov bo skrbelo za najstrožje izvajanje sankcij

Zeneva, 18. novembra. AA. Sankcije, ki so bile sprejete v okviru pakta Društva narodov proti Italiji, so kakor je znano, opolnoči stopile v veljavo. Od skupno 58 držav, ki so vključene v Društvo narodov, je sankcije sprejelo 52 držav, kolikor se nanašajo na prepoved uvoza orožja in vojnega materiala v Italijo ter finančnih operacij, 50, kolikor se nanašajo na prepoved uvoza blaga v Italijo in izvoza raznih surovin iz Italije, le štiri države so izjavile, da se ne morejo pridružiti akciji za izvajanje sankcij in sicer Avstrija, Madžarska, Albanija in Paragvaj.

V Zenevi je že vse pripravljeno za kontrolo nad izvajanjem sankcij. Tako svet kakor skupščina Društva narodov ter končno odbor za koordinacijo sankcij imajo nalogo, da izvajajo kontrolo čim bolj strogo. Odbor za koordinacijo sankcij se lahko vsak hip sestane. Vendar se splošno ne da, da ne bo treba sprejeti nikakih sklenov zaradi nezadostnega izvajanja sankcij proti Italiji.

Italijani hočejo pospešiti odločitev v Abesiniji

Badoglio ima nalog izvajati večje uspehe, da prisili Abesince h kapitulaciji

Pariz, 18. novembra. AA. Imenovanje generala Badoglia za vrhovnega poveljnika italijanske vojske v vzhodni Afriki je v Parizu izrazilo veliko pozornost. »Tempe« sodi, da bodo skušali sedaj Italijani bolj naglo prodirati proti Abesiniji. De Bono, pravi list, je skušal čimbolj prizanašati italijanski vojski. Ker pa se je sedaj ves svet postavil proti Italiji, so se v Rimu odločili, da čimprej izvajajo odločilno zmago proti Abesincem, in tako prisilijo negusa k pogajanjem na bazi, ki bi Italiji omogočila doseči stvarne koristi.

O borbeni izjavi fašističnega velikega sveta proti sankcijam pravi list: Če se vspešča, da so bile sankcije sprejete soglasno, spričo dejstev, da je Italija prekršila določbe pakta Društva narodov, je obžalovati, da jih Italija izkorišča za podžiganje vojnega razpoloženja italijanske javnosti proti omnim državam, ki so izvršile samo svojo mednarodno dolžnost.

Asmara, 18. novembra. AA. »Quotidien d'Eritrea« je objavil danes opomin delavcem, ki so zaposleni pri gradnji cest in v katerem opozarja na rok delavnih pogodb. Kakor se zatrjuje, je nastal med delavci upor, ker oblasti stalno odlagajo njihov povratek v domovino. Pristojne vojaške oblasti opominjajo delavce na to, da morajo biti disciplinirani v interesu italijanskega napredka in jim grozijo, da bodo izdali stroge odredbe proti omnim, ki se ne bodo vedli primerno, ko se vrnejo v Italijo. Naknadno se je izvedlo, da so blizu Asmara našli občitno korespondenco, ki sta jo vodila abesinski cesar in ras Sejum. Iz nje se vidi, da so Abesinci pripravili se na energično obrambo.

Abesinci nudijo jedno večji odpor

Asmara, 18. novembra. AA. Vojni poročevalci DNE je oddal po radiu naslednje poročilo:

Na severnem bojišču je armijski zbor generala Maravigne nadaljeval prodiranje vzdolž reke Takaze. Manjši oddelki abesinske vojske so ponovno prekrčili reko, a so bili vsakokrat zavrnjeni. Na nekem mestu ob reki je prišlo do hujše ga spopada med prednjimi stražami in je bil po večjih abesinskega oddelka ujet. Letala vršijo izvidniške plete do jezera Asangi. Napadalna letala so bombardirala Antalo. Vse kaže, da je nasprotnik že evakuiral to mesto.

Adua, 18. novembra. AA. Prebivalstvo

Marsejski proces

Obsežni varnostni ukrepi francoskih oblasti — Vse popoldne je trajalo čitanje obtožnice

Pariz, 18. novembra. Danes se je pričel pred okrožnim sodiščem v Aix en Provence proces proti marsejskim atentatorjem Pospisilu, Rajiču in Kralju. Obtožba so izdale za ta proces, ki bo trajal ves teden najstrožje ukrepe. Sodno poslopje čuva 450 mož mobilne garde. Vsi vlakovi kakor tudi vsi avtobusi in privatni avtomobili, ki prihajajo v Aix en Provence so podvrženi najstrožji kontroli. Vsakega potnika posebej preiščejo in legitimirajo. V sodni dvorani sploh ni več prostora za publiko, ker so vsa mesta zavzeli domači in inozemski novinarji. Francoskim novinarjem je izdajalo dovoljenja notranje ministrstvo, inozemskim pa zunanjstvo.

nje. Pozornost je zbudilo dejstvo, da so oblasti odklonile dovoljenje zastopniku komunističnega lista »Humanité«. Do teh strogih ukrepov je prišlo, ker so se razširile vesti, da pripravljajo »ustasi« napad na sodišče ter da namestajo osvoboditi vse tri obtožence. Baje je že na potu avtomobil z večjim oddelkom ustašev.

Oblasti so zaradi tega izdale najstrožje ukrepe in se vrši tudi že na meji najstrožje kontrole.

Ves današnji dopoldan je trajalo čitanje obtožnice. Predsednik sodišča je izjavil, da bo sodba razglašena v petek ali v soboto.

Sodba v osiješkem procesu

Generalni direktorji „Nasičke“ so obsojeni na robijo od 2 in pol do 8 let robije — Poslanec Nikić je dobil 4 leta, poslanec Jevremović pa 3 leta robije

Beograd, 18. novembra. Danes je bila v znanem korupcijskem procesu takozvani Nasički aferi objavljena razsodba. Obsojeni so generalni direktorji Svetozar Grgin na pol drugo leto robije, Filip Schlesinger na 2 1/2 leta robije, Adolf Schlesinger na 7 let robije in trajno izgubo državljanstvih pravic, Aleksander Sor na 6 let robije in trajno izgubo državljanstvih pravic, Žika Zivanović na 3 leta robije in trajno izgubo državne službe, baron Guttman na eno leto in 4 mesece robije, Čučka na 5 let in 8 mesecev robije. Dr. Vračanić na 2 leti robije, Lovrić na eno leto zapor. Smid na poldrugo leto robije, Šulić na 4 leta robije in trajno izgubo državne službe, Aleksander Božić na 2 leti robije in trajno izgubo državne službe, narodni poslanec Nikola Nikić na 4 leta robije in trajno izgubo državljanstvih pravic in traj-

no izgubo javne službe, narodni poslanec Aleksander Jevremović na 3 leta robije in trajno izgubo državljanstvih pravic in trajno izgubo javne službe. Satorji po 1 leto in 3 mesece robije, Herzog 1 leto in 4 mesece robije, Pinter, Baugarten, Fischer. Gradner in Langhofer po 8 mesecev zapor, Geza Ferde, Georg Bukovina, Dragotin Sakarović, Černi in Cirković po 2 mesece zapor. Fekete 1 mesec zapor, Friedman 3 mesece zapor, Kezić, Kolerčič in Čirč po 1 mesec zapor, Mišković, Marković, Martinović in Mišić po 5 mesecev zapor, Mitrić 3 mesece zapor, Nedeljković 1 mesec zapor, Nikiforović in Ogorelač po 6 mesecev zapor, Pazduhov 2 mesece zapor, Radman 6 mesecev zapor, Tisović in Guranjev po 3 mesece zapor, vsi ostali obtoženci pa so bili oproščeni.

Grobovi se zopet odpirajo

Kamen je dražji od pozabljenih kosti pod njim pokopanih ljudi

Ljubljana, 18. novembra. Naše staro pokopališče ni več počivališče, kjer bi naj našli pokojni večni mir in pokoj. Miru že zdavnaj ni več na njem. Doslej je sicer vladal na njem neke vrste mir, v kakršnem vse počasi in zanesljivo propada pozabljenost od tega sveta. Toda v tem miru je glodal zob časa in menda tudi kakšne nevidne sile. Lani je za začelo blato iz Ljubljanske pokopališče velik del pokopanih. Prvi si... In: Blato te bo pokrilo. Grobovi, pietetni čuti in vse v življenju je minljivo. Vendar niso pozabljeni vsi grobovi na našem starem pokopališču. Te dni so jih začeli odkopavati.

Kladiva pojo za cerkveno na pokopališču. Veliko grobnic obkroža masiven odtel. Radovedni prihajajo in iščejo na pokopališču. Tudi to se sliši: o tem pokopališču zadnje čase nenavadnih stvari in domišljij deluje še bolj živahno, ko slišijo na njem udarce kladiv. Tudi stražnik prihaja. Nezaupljivo si ogleduje obiskovalce. Ali je kdo med njimi, ki...? Kamoseski podirajo grobovice. Previdno spuščajo s škripčevjem težko kamenje na tla. Kamen je še drag, prav za prav dragocen. Dražji je kakor pozabljeni kosti mnogih grobov. Vendar delavci tudi odkopavajo nekatere grobove. Poleg grobnice, ki jo podirajo, sta kopala dva. Hitela sta, kakor da delata v akordu. En grob je bil že prekopan, ker je bilo med zemljo nekaj kosti, ki jih je delavec metel na kup. Radovedneži so čakali, da vidi, kaj se jim bo odkrilo. Eden izmed njih je dejal: Pa pravijo, da boš uživel večer mir! Se v grobu človek nima miru! — Potem so presojali, koliko je vredna grobnica, ki jo podirajo. — Tisoč kron je stala, nič manj. Morda še več. Imela je bakreno kupolo. Bakra pa ni več. Baje ga je nekdo ukradel. Čudna zadeva! Ponoči ni menda kradel, ker bi bil prehod ropot, saj ni tako enostavno odtrgati težkih, pritrdjenih plošč. Če je pa kradel podnevi... Zakaj ne, saj tudi v Ameriki ropajo pri belim dnevi.

Drugi meščan pa pripoveduje, da je videl pred litaro velik voz, naložen s pokopališnimi krti in kovinskimi ograjami. »Nejbrž jih je voznik prodajal, je dejal. Nedvomno pa jih ni ukradel, saj bi jih

sicer ne prevažal pri belim dnevi po mestu. — In kaj bodo z železjem v litarji? je vprašal neverni Tomaž. — Kaj! Preljejo ga! Zakaj bi ga ne kupili, če je poceni, kot staro železo?

Pustimo poslovne pomenke... Grobovi se odpirajo na več krajih. Koplje več delavcev, ki jih je najela pokopališka uprava. Eden koplje pri velikem križu.

— Ali koplje ne pobirate? ga vprašujem, ker jih pušča med zemljo.

— Jih bomo, — pravi ter koplje tako zaverovano, da ne pride več nobena beseda iz njegovih ust.

Dva kopljeta blizu Bleiweisovega spomenika. Kakor da sta raziskovalca, kopljeta previdno in vsako koščico poberejo ter vržejo v pločevinasto krsto. Grobova sta zaščitena, ker sta nagrobniška označena s minijem. Stari Franci uslužbenec pri pokopališki upravi, ima neznanško mnogo dela.

— Nič več ne vem, — pravi in nekam se mu silno mudi, — ne vem, kaj mi sljijo. Vidite tukaj je bil Medvedov grob. Danes so že odstranili njegov spomenik in poleg še dva druga zaščitena. Ne vem, kam jih bodo deli.

Druga dva delavca onkraj zidu sta tedaj bila že poldrugi meter v zemlji.

Rovnica je zadela na krsto. Votlo je zadonelo. — Pločevinasta je, — pravi delavec. — Kako jo pa boste dvignili. Ko je jama tako ozka? — Saj je ne bomo! Samo kosti bomo pobrali iz nje, nakar bomo zopet zasuli jamo.

Skipci skipljejo. Lopate škrtajo v jama. Ljudje hodijo od jame do jame, toda radovednosti je kmalu zadosteno. Zato radi odhajajo vsi. Kaj bi naj še iskali na pokopališču, odkoder beži vse odkoder je zbežala estetika in odkoder odhajajo celo spomeniki in kosti? Čedalje več iz praznjenih grobnic zeva. Nekatore so napolnjene s smetmi. Tu in tam so med smetmi še črni svileni trakovi z napisom: »... nad zvezdami... ewige Ruhe...

Bežimo! Bežimo pred tem »mirom! Grobovi se odpirajo, grobnice zvejo in vse govori nerazumljiv jezik, strašen jezik. Ali morda razumete kakšno besedico na predku?

ga večera Bachovo »Suite« v C duru za čelo solo sestojajo iz predigre in petih starofrancoskih skladb v samoniklem komponistovem stilu, ki se ločijo med seboj le težko po taktovih načinah in hitrosti tempov. Ker je umetnik izjavil tudi točko, kakor pozneje vse druge razven Janaka, na pamet in je zavita skladba vse prej kot enostavna in tehnično lahka, bi ga lahko samo ena pozabljena nota zamogla vrči iz tira, v katerega bi se le iztekal našel nasaj. V Bachu pa je pokazal vse svoje veliko resnično obvladovanje instrumenta, spretnost loke, vse komplicirane prijeme leve roke in širokost, toploto in okroglost tona. Nekam suho tolmačenje Bacha ni moglo publicke globlje razgibati, saj bi sam Bach sodo stal kot dokaz, da je g. Seldbauer na poti srečala odličnega čelista. Jako zanimiva, samosvoja je bila nam do sedaj nepoznana Pohádka »Pravica Janakac« za čelo in klavir, v treh vspejstno ritmično in melodično zasnovanih stavkih, ki zadržajo tako čelista kakor pianista mnogo težkih, a hvala vseh nalog, komponist s svojo neugnanost in neizbrano inventivno zadržano od začeta do konca.

Zelo zanimiv, folklorično barvan je D-mol »Koncert« Franca Eduarda Lalo, ki mu je bil vzornik veliki Franck. Kajpada bi podani, mestoma blesteči pisan koncert napravil še močnejši vtis v spremljevanju orkestra. Koncert sta zaključila gga. Seldbauer in švic s Sukovo močno »Balado« in živahno, originalno »Sergado«. G. švic je tekočino, visoko inteligentno in odlično spremljevalec, ki se je do potankosti priredil solistu ter mu prijateljski zvesto stal pri vsaki noti ob strani. Malostevina, a hvala vseh publika je oba izvajalca odlikovala z natoplejšim priznanjem.

Ljubljanske sanacije

Ljubljana, 18. novembra. Včasih reguliramo Ljubljano, zdaj jo pa saniramo. Ne smete misliti, da mečemo sanacije in regulacije v en koš. Slovenskega izraza za sanacije sicer v Ljubljani ne poznamo, ker imamo vsi klasično izobrazbo, zavedamo se pa, da je v deželi danak maršikaj... Treba je torej zdravnikov. Najboljše zdravilo bi bilo, kakor vse kaže, denar. Toda če denarja ni, pač na vagono odgovor, tedaj je sanacija potrebna od denarja. Če n. pr. oboli pes, mu lahko pomagajo živnozdravniki ter ga »sanirajo, bolj komplirano stvar je pa, če oboli travmaj ali celo hranilnica. Tedaj nam ne morejo pomagati vsi najslavnejši živnozdravniki tega sveta, zlasti, če napade ljubljanski travmaj jetika. Zdravilo, ko ne reguliramo in ne saniramo Ljubljane, je povsem prav, da saniramo travmaj. Toda ne le prav, temveč zelo nujno. Takoj je treba nekaj storiti.

Mi pa seveda nismo kapacitete za takšne sanacije in moramo ponosno priznati, da grede vse zasluge strokovnjakov in kompetentnih. Dovolj je, da smo proslavljali rojstvo travmaja v slavo in čast Ljubljane in graditeljev. Visoka pesem e našim napredkom in sili smo se omamljali v sijaju naprednojoče, velemestne Ljubljane, zakaj bi si srečni življenje zdaj z nekakšnimi sanacijami! In če laik vsaj nekoliko proučuje izjave strokovnjakov, nimamo nobenega poudara, da bi si delali takšne skrbi. Govorili so sicer o dolgovih in da nad njimi visi Damoklov meč konkursa, toda dolžnikov ni nikdar brez upnikov in za upnike baje tiči zajec ali osnova sanacije. Pri tem je treba rešiti samo enostavno vprašanje, ki je povsem prastranskega pomena, kdo je prav za prav upnik in če dolgovci navsezadnje niso glavni. To vprašanje je pa menda tudi že rešeno. Kolumbovo lajce naših sanacij je vendar, da se dolgovci proglašajo za glavno in sanacija je opravljena. Samo po sebi se razume, da se glavni prav tako lahko proglašajo za dolgovce, če že kaže. Upamo pa, da to ni aktualno vsaj te dni.

Lahko torej ugotovljamo, da se uspešno saniramo, odnosno kuriramo. Celot travmaj je na poti okrevanja in mu bo menda zdaj začela kri hitreje krožiti po uvelih žilah ter da bo celo zbežala. Tega pa seveda ne trdimo, da bi komu ne naložili neprijetnega dela, namreč pisanje »popravka«. Zdrav pač kaže zopet obrniti ladra po vetru; če

smo proslavljali napredek, zakaj bi se zdaj ne navduševali za sanacijo? In nad takšnimi sanacijami smo še tem bolj navdušeni, ker ne gre pri inlekciji niti za denar, ne go samo za dolgove, odnosno glavno. Tako lahko upamo, da to vsaj ljubljanski travmaj sanirani brez denarja. Strokovnjaki to vedo najbolje, mi lahko samo občudujemo njihovo modrost. Baje se ne bo mogel nihče veseliti niti konkursa. To je seveda hudo, kajti skušnje zadnjih suhih let kažejo, da so konkurzi odrešenje tega sveta. Seveda izjeme potrjuje pravilo in naj bo naš travmaj častna izjema. Samo, da mu ne naprte še te sramote, da bi prišel na dražbo! Saj bi morda kdo prišel na zadnje misel, da bi predelal travmajске vozove v otroške vozičke, ki se edini funkcionirajo v Ljubljani brez sanacij.

Po Martinovi nedelji pa imajo Ljubljani dovolj dela s saniranjem samih set, zato pričakujemo, da si ne bo nihče vzel te sanacije preveč k srcu.

Zahteve zoboteknikov

Ljubljana, 18. novembra. Včeraj dopoldne so zborovali v Zagrebu zobotekniki iz vse države, nad 300 po številu. Po uvodnih formalnostih je prvi poročal delegat iz Ljubljane Bojan Savnik, za njim pa drugi delegat iz Ljubljane Marjan Krmak, ki je naševal, kaj bi bilo treba v zakonu o zoboteknikih izpreriti in zboljšati glede na ljudsko zdravje in pomankanje zadostnega števila zobozdravnikov. V Jugoslaviji je okrog 1.800 zoboteknikov in po zakonu iz leta 1930 jih je ostalo nad 1.000 brez dela, brez zaščite, izročenih na milost in nemilost težkim gospodarskim razmeram. Pri nas je mnogo zoboteknikov, ki zaslužijo mesečno 200 do 300 Din. v redkih primerih do 1.000 Din, čeprav opravljajo v zdravniških ordinacijah vse zdravniške posle. Debat je bila zelo živahna in viharno so zborovalci pritrdjevali, ko se je govorilo, da so v naši državi še vedno primeri, ko derejo zobe brivci in kovači, dočim je prepovedano to delo strokovnjakom, ki so delali po 10 ali še več let pri zobozdravnikih in se leti sami pogosto obračajo na svoje zoboteknike, kadar je samim potrebna operacija v ustih.

Končno je bila po živahni debati sprejeta resolucija, v kateri nesamostojni zobotekniki ponovno zahtevajo revizijo zakona o zobozdravnikih in tehnikih iz leta 1930 in sicer, da se priznajo pridobljene pravice vsem onim zoboteknikom, ki so kot taki delovali, ko je stopil zakon v veljavo, to je, da dobe po treh letih študiranja in 6 letni pomočniški praksi samostojnost kot dentisti-tehnik, dalje da se omeji sprejemanje praktikantov na minimum, da se zmanjša število brezposelnega proletariata in končno da zobotekniki poleg socialnega zavarovanja tudi pokojninsko zavarovanje.

Bojevita krava

Šmartno pri Litiji, 16. novembra. Neki posestnik iz ščita, majnega na selja v šmarnski okolici, je kupil nedavno na sejmu mlado kravo, živinčce se je zdelo kmetu na sejmu kratko, ko pa je prignel kravico domov, je takoj pokazala vročo kri. Na domačem dvorišču je zbežala nabodla kmeta na roge in ga je tresla v velikem loču, da je priletel prav v sredo gnojnice. Za gospodarjem se je spozabila tudi nad drugimi domačimi, navajala je na tedi na sosedo, da so morali iskati pomoči celo pri zdravniku.

V četrtek pa jo je bojevita krava gospodarju spet poštno zagodla. Po poti, ki pelje iz ščita, je šla gošpa Ana Bučar, posestnica, ki je nesla svojim znancom v Litijo košaro jabolk. Ko jo je krava zagledala, ki se je pasla ob poti, je dvignila rep in navajala na nič hudega slutečo Bučarjevo. Krava je zadela gošpodinjo v život, tresla jo je po tleh, nato pa jo je zabodla z rogom v glavo in ji je prizadela težko poškodbo. Posledica je bila strašna. Z rogom ji je odtrgala desno lice, pomelala ji je kožo od oči pa do ust. Prodrla ji je tudi meso prav do kosti. Na krik smrtno prestrašena Bučarjeva so prihiti domači, ki so pregnali besnečo žival.

Bučarjeva je odšla z takoj v Litijo k zdravniku dr. Ortu, ki ji je nudil pomoč. Treba pa ji bo še večkrat zdravniške pomoči in precej časa, da se bo rana zace.

lila. Sreča v nesreči je bila, da ni prišla Bučarjeva ob oko, saj je le malo manjka. lo, da ji ga krava ni iztaknila.

Bojeviti kravi so dnevi šteli. Zdravniški stroški in zdravila, ki so jih porabile njene žrtve stanejo namreč že toliko, da bi lahko kupil gospodar za ta denar dve kravi.

Beležnica

KOLENDAR

Danes: Ponedeljek, 18. novembra. kato. Lčani: Odon, Oliva

DANASNJE PRIREDITVE
Kino Matica: Stari in mladi kralj samo ob 16.

Kino Ideal: Brez družine

Kino Sloga: Animator

Kino Union: Cigan baron, matineja

»Kralj Džangle« ob 14.

Kino šiška: Barokala

Koncert Ljubljanskega komornega kvarteta ob 20. v Filharmonični dvorani

DEŽURNE LEKARNE
Danes: Mr. Sušnik, Marjini trg 5, Ku. ralt, Gospodarska cesta 10 in Bohinec ded. Cesta 29. oktobra 31.

Vode naraščajo

Ljubljana, 18. novembra. Zaradi deževja so prišle včeraj in danes spet naraščati vode. Na Gorenjskem je prišlo deževje v soboto zjutraj in sicer izdatno takoj spočetka. Sava, ki je bila že prej dokaj nad normalno, je jela naglo naraščati in je danes že dober meter nad normalno. Ponekod, kjer so nizki bregovi, je voda uderila čez breg in zalila travnike ter pravkar proraone njive. Za dober meter je do danes narasla tudi Ljubljana. Na Barju jarki komaj še morejo odvajati vodo, ponekod pa je tudi že izstopila in se razlila čez polje. Ker tudi za naravno venomr dežuje in skoro ni pričakovati naglega znižanja vremen, bodo povedo vode še narasle. Regulacijska dela v Malem grabnu so precej ogrožena, prav tako pa voda ovira tudi obročna regulacijska dela na gotovih mestih ob Savi.

Veliko dežja je padlo v soboto, včeraj in danes v Podgorjskih hribih. Hudourniki, kjer niso še regulirani, so napravili precej škodo. Pristisk vode je v gozdu podiral drevesa in s bregov odplavljal plodno zemljo. Božna, odnosno Gradaščica, je nenakrat silno narasla. V nedeljo popoldne je v hribih zavladal hipona hlad in je med večjim tudi snežilo.

Veliko čez mero ima dežja tudi Dolenjska. Zemlja je bila že poroje namočena in nove moče ni mogla več vsrkati. Posledica deževja je, da se voda marniške njive čez travnike in njive. Dežerje ovira tudi dela na železniški proci, ki jo v zadnjem času popravljajo.

Iz Maribora

— Priročna slova v gledališču. V soboto je doživelo mariborsko Narodno gledališče dogodek, ki bo ostal pač vsem v najlepšem spominu. Od gledališča se je poslovila priljubljena in odlična karadenska igralnica gga. Steta Dragutinovičeva. Stiriideslet je z vidljivimi uspehi nastopala na deskah, ki pomenjajo svet, štiriideslet let plemenitega a težavnega dela! Gledališče je bilo do vrha naseljeno, kako tudi ne, saj je bila slavljenska priljubljena kakor malokdo. Pred slavnostno predstavo »Viharja v kozarcu« so se zbrali vsi šani tukajšnjega gledališkega ansambla. Ko se je pojavila na odru Dragutinovičeva, je iz loč padalo nanjo ovetje. V dvorani oglašuje aplavz, ki se kar ni mogel početi. K slavljenci je pristopil upravnik gledališča g. dr. Radovan Brenčič, ki je v izbranih besedah čestital gga. Dragutinovičevi ki 40 letnemu jubileju, in ji izročil srebrni kovčevr venec. Vsa ginja je ljubljanka obšla svojega predstojnika in se zabavala za pozornost. V imenu gledaliških igralcev je nato spregovoril nekaj prikritih besed tudi glavni režiser g. Jože Kovčič, nato pa je g. Danilo Gornšek pročital številne pisemne in brošurane čestitke iz vse Jugoslavije. Nabito polni Tuhin hram se je tudi burno oddalil svoji točki priljubljeni umetnici, ki odhaja po 40 letnem gledališkem uestvovanju v zasluženi pokoj. Vidno ginja se je ga. Dragutinovičeva zahvalila mladini in vsem ljubiteljem gledališča ter končala z željo, da ostanejo mariborskemu gledališču zvesti še v naprej in naj ga ljubijo, kakor pa je vse življenje vroče ljubila ona sama. Sledila je uprizoritev veselice »Vihar v kozarcu«, v kateri je slavljenska triumfalna kakor že mnogokrat prej.

— Ali je to socialno? Te dni je hišni gospodar potom sedmega orzana postavil na cesto zasebnico Jožeta Selinskovo ki je mati dveh malih otrok. Z vsem pohištvom in otročitema je kar v Smetanovi ulici prenečala. Drugo jutro pa je Selinskova šla prosit pomoči mestno občino, kjer pa gošpod niso hoteli o prošnji ničesar slišati, marveč so jo z obhujbo poslali zopet na ulico. Uboga reva je skoraj obupala. V zadnjem hipu se je spomnila, da bo vsaj pod mostom varna pred dežjem in morebitnim snegom. Hodeč noč je Selinskova spravila s svojih poštvo pod državni most, kjer čaka s svojima otročkoma na res usmiljena sra.

— Krst v mariborskem gledališču. V kratkem bo v mariborskem Narodnem gledališču krstna predstava nove slovenske opere »Majda«. Delo je po Knafličevi veseligr »Kmečki teater« priredil znani režiser g. Ferdo Delak, ki opero tudi režira. Temperamentno glasbo je napisal profesor mariborske »Glasbene Motece« g. Marjan Kozina, ki bo opero tudi dirigiral.

— Odbor Touring-kluba. Na včerajšnji seji se je Jugoslovanski Touring-klub, podružnica Maribor, konstituiral sledeče: Predsednik: Josip I. Loos, ravnatelj Tuj. skoprometne zveze (Putnika) Maribor. Prvi podpredsednik: prof. Mirko Sušnik, drugi podpredsednik Franjo Peric, upravn. nik Mariborskih mestnih podjetij, prvi tajnik dr. Milko Daneu, drugi tajnik Aleksander Pfalfer, prvi blagajnik Alfred Kralj, drugi blagajnik Branko Boltzauer. Načelniki sekcij: 1. Občni turizem: Udo Kasper (šef urednik), 2. Automobilizem: Inš. Peter Keršič, 3. Motociklizem: Franjo Jaki, šefski tajnik, 4. Sport na vodi: (kanu, kajak) prof. Pero Cestnik, 5. ostale. le sportske panoge: Evgen Bergant, 6. Foto. in propaganda sekcija: Drago Senica.

Slovinci v Ameriki

V Evelethu, država Minnesota, je avtomobil povozil Jurja Jančoviča, ki je naslednje dne v bolnici podlegel posledicam. Pokojni je bil doma iz Črnomlja, kjer za pušča ženo. Policija je napovednega šoferja aretirala. — Nedavno je v Calumetu postal žrtev avtomobilske nesreče Josip Svetic, trgovec iz Flinta. Pokojni je zapustil precejšnje premoženje za katero so se tožarile njegove sestre, ki so zahtevale razveljavljanje oporoke. Sodišče jim pa ni ugodilo.

Marija Gregorčičeva, žena peka iz Chicago, je hotela obiskati ventilator, na napojen način je pa prišla v stisk z električnim tokom, ki jo je ubil. Pokojna je bila stara 60 let in doma iz Pulja. V Gilbertu, država Minnesota, je podlegel sušici 46 letni Anton Kušan. Pokojni je bil iz Les pri Planini, v Gilbertu je zapustil ženo in dva sina, v starem kraju pa starše. — V Jolietu je umrla Ana Blut, v Indianapolisu pa 37 letna Avgusta Perkovič, doma iz Rake pri Krškem. Zapustila je 5 otrok v starosti od 5 do 9 let, ki so ostali sirote, kajti oče jim je umrl že pred dvema letoma. — V Rockdalu, država Illinois, je umrl Alojzij Mlakar, do. ma iz vasi Trebeljevo pri Litiji. Star je bil 49 let in je zapustil sina in hčerko. — Po daljšem bolehanju je v Jolietu umrla Ana Berčan, roj. Vidmar. Zapustila je močje, štiri sinove in tri hčerke. — V Pueblu, država Colorado, je umrl 61 letni Josip Grabenc, doma in Strug pri Trzinu. Zapustil je ženo in več otrok. V Milwau. keeju je umrla 53 letna Ana Fortuna, v Sheboyganu pa 82 letna Josipina Bouhan. Za njo žalujeta dva sina. — V Russeltonu so pokopali 47 letnega Franca Matka, doma iz Bučke pri Krškem. V Ameriki je živel 28 let, zapustil je ženo, sina in hčer. V kraju Warwatoosa je umrl 45 letni

MARU SKALAN

ROMAN

Sida Silanova

»Tako naglo se to menda ne bo zgodilo. Vendar morate biti pripravljeni tudi na to.«

»In otrok?«

»Tvoja bi ji ga bilo vzeti.«

»To mislim tudi sam. Toda...«

»Vem. Odvzeti otroka bi katastrofo namo še pospešilo. Toda v njenih rokah ga vendarle ne moremo pustiti.«

»Mislite, da je v nevarnosti?«

»Nedvomno. Kadar se ji zamegli razum, je nerazodna. Takrat bi ga lahko tudi ubila. Hote sicer ne, toda v blaznosti stori lahko marsikaj.«

»Potem se mi zdí mogoča je ena sama pot: odvajevati ji otroka polagoma.«

»Pravilno. Lahko pa tudi to ne bo. Potrebna bi bila velika previdnost. In pred vsem: ne smete je nikoli pustiti z njim same.«

Po tem razgovoru je potaknusi dr. Francež še zadnje. Hotel je uplivati na Sida potom njenih prijateljev, predvsem potom Danice. Obiskal jo je sam in prosil, naj bi prišla za nekaj dni v Hrušičo.

»Težko se odtržem od doma,« je dejala, toda za Sida in za vas storim vse.«

Dr. Francež je pričakoval, da bo Sida sprejela Danico z veseljem, v resnici je pa ostala tudi ona na hladna in odsotna.

»Čemu si prišla?« je jo vprašala skoraj neprilazno. »In čemu se držiš tako čudno? Ah, da, vem — tudi ti misliš, da sem blazna. Vsi mislite tako. Pa nisem. O, ne, ha-ha-ha... Vi ste blazni. Vi vsiti, Danilo, Mary, Jasna, Matilda, Helena, oče... Vsi... Jaz sem pa pametna. Edina. Ko bi le videli vse tako. kakor vidim jaz. V daljavo zrem in vse vidim. Tudi tisto, kar se dogaja v tujih hišah in krajih. Včasih je prav zabavno. Moram se smejati. Kako nori so ljudje. Vsi po vrsti. Ena sama velika norišnica.«

»Seveda je tako,« ji je pritrdila Danica. »O tebi pa nihče ne misli, da si blazna. Nasprotno...«

»To samo tako praviš. Vsi pravite tako, mislite pa vendarle. Jaz vem vse. Sinoči sem se pogovarjala z Ervinom. Tudi on misli, da se mi meša.«

»S kom si govorila?« je jo začudeno vprašala prijateljica.

»Saj sem ti dejala, z Ervinom. Skoraj vsak večer prihaja k meni. S Habakukom prihaja. Posadim ju v naslanjaj in potem se pogovarjamo. Včasih je prav zabavno. Ko bi vse vedela, kaj mi nripovedujeta.«

»Kaj ti pripovedujeta?«

»O, tega ti pa ne povem. Ne smem. To so skrivnosti.«

»Pa veš, da je Edvin umrl?«

»Umri? Ha-ha-ha... Kako umrl? Kaj se to pravi? Da, tudi meni so rekli, da je umrl. Položili so ga celo na oder, pa ni bilo res. Bila je komedija. Da bi me prestrašili. Dejali so mi, da sem ga jaz umorila, in ko je potem prišel, sem ga odkrito vprašala. Zasmejal se je. Ne, on ve, da ni res...«

Čez nekaj časa je pa govorila popolnoma pametno.

»Vidiš,« je dejala, »vedno si mi zatrjevala, da se nisi poročila iz ljubezni in da te na moza ne veže nobena globlja vez, pa živita kljub temu lepo in srečno. Saj nisi tako slaba, kakor govoriš.«

»Psi, ki lajajo, navadno ne grizejo,« se je zasmejala Danica. »Teorija je eno, praksa drugo. Morda je življenje templeš, čimmanj o njem razmišljamo.«

»Da da,« je pritrdila Sida. »Jaz sem preveč razmišljala, preveč analizirala in secirala. Ni bilo prav.«

»Potem nehaj,« je svetovala prijateljica, vsa srečna, da govori zopet razumno. »Pozabi na vse in živi!«

»Živi, živi, če moreš. Med temi norci? Tebi ne pripovedujejo neprenehoma norosti, kakor jih meni.«

»Kdo ti jih pripoveduje?«

»Vsi, saj sem ti že dejala.«

Tako so se v vsem govorjenju in početju menjavali časi popolne vedrine Sidinega razuma s časi zamegljenosti ter popolne duhovne odsotnosti. V tistih dneh se je pričela ogibati ljudi in je včasih pozabljala tudi na otroka, kakor

da ga sploh ni. Sedela je v svoji sobi in se ukvarjala z najrazličnejšimi nesmiselnimi posli, ali pa je topo zrla predse in se pogovarjala sama s seboj. Potem se je napotila ven in se potikala po gozdovih. Hodila je ob brezgovih jasnic, se spuščala po strmih stezah k strugi ter bredla in brodila po vodi, kakor da nekaj išče. Najčesče je pa stala, odnosno sedela na robu skal nad jezom in nemo strmela v peno še globlino. Za ljudi, ki so jo srečali ali hodili mimo nje, se navadno ni brigala. Zgodilo pa se je tudi, da je v strahu pred srečani pobežnila s poti v gozd. Bežala je po goščavi in strminah, da se je vsa raztrgala in razpraskala. Za svoje znanosti se sploh ni brigala.

Doma so jo puščali, da je delala kar je hotela. samo kadar je vzela v naročaj otroka, so jo nadzirali Oče ki je imel iste dni čez glavo posla s tovarno in lesno trgovino. Se za njo ni veliko brigal. Le včasih se je ustavil in se nemo zastrmel za njo. Ob tem je čutil v sebi nekaj neprijetnega in nerodnega, toda v bistvo teh občutij se ni poglobil. Ni se zavedal, ali se pa ni hotel zavedati, da je usoda njegovega edinega otroka v neki neposredni zvezi z njegovo krvjo in njegovim življenjem. Bil je preveč omejen na svoja lastna ugodja in osebna zanimanja da bi bil mogel stopiti iz sebe v tuje življenjske kroge pa naj bi bili tudi življenjski krog njemu najbližjih. Kakor je hodil tuje mimo usode svoje žene, tako je hodil tudi mimo tragedije svoje hčere.

DNEVNE VESTI

— Iz državne službe. V višjo skupino je pomaknjena sestra pomočnica pri zdravstvenem domu v Mariboru Stava Bozjak Stefančič; premeščena je upravno pisarniški uradnik Fran Fendrič od sreskega načelstva v Gornjem gradu k sreskemu načelstvu v Šmarju pri Jelsah.

— Iz banovinske službe. Za banovinskega uradniškega pripravnika pri komisiji za agrarne operacije v Ljubljani je imenovan inž. Joža Malerčič. Premeščena sta po službeni potrebi banovinski kmetijski svetnik inž. Vinko Sadar za sreskega kmetijskega referenta k sreskemu načelstvu v Kočevju in banovinski višji kmetijski pristav inž. Boris Wenko od banske uprave za sreskega kmetijskega referenta pri sreskemu načelstvu v Gornjem gradu. Služba je prešla banovinskemu uradniškemu pripravniku, vsiliku dolžnosti sreskega kmetijskega referenta v Kočevju Oskarju Kopitarju.

KINO SLOGA
Ljubljanski Dvor Telef. 2730
Zopet nova burka pri kateri se bo zabavala vsa Ljubljana!

Fritz Schulz, F. Bressart
Rasie Barsony, Tiber Halmay
v veseli glasbeni komediji.

ANIMATOR
Dopolnilno najnovejši zvočni teden.
Predstave danes ob 16., 19.15
in 21.15 uri

200 Din v gotovini
in še dvojce tolažilnih nagrad ti-stemu, ki pove najboljši filmu prikladni slovenski izraz za besedo »Animator« Pogoje za podelitev pove uprava kina!

— Priprave naših plavalcev za olimpi-jado. Jugoslovski plavalni savez je na eni svoji zadnji seji sklenil načelno poslati na olimpijado v Berlin waterpolo repre-zentanco in štafeto plavalcev na 4 krat 200 m prosto. Naša delegacija bo štela okrog 15 članov. Za štafeto prihaja v po-štev med drugimi član ljubljanske Mladje Draško Vilfan, ki študira zdaj na Dunaju.

— 1050 letnica smrti sv. Metoda. V Zagrebu bodo ob 21. do 25. t. m. velike svečanosti povodom 1050 letnice smrti sv. Metoda. Prometno ministristvo je dovolilo udeležencem polovično voznino. Vozna plačila velja za tja od 16. do 24. t. m. za nasaj pa od 24. do 30.

— Iz »Službene listae«. Službeni list kr. banske uprave »dravske banovine št. 92 z dne 16. t. m. objavlja uredbu o iz-rednem odpisu sorazmernega dela zaradi plačila še nedospelga davčnega dolga ob koncu leta 1932, razveljavljanje odločbe o ustanovitvi šole za telesno vzgojo, iz pre-membe in dopolnitve v pravilniku za iz-vrševanje določb iz oddelka B. »pogodbe in nabave zakona o državnem računovodstvu, odločbo k pravilniku o določanju in vračanju varščin, plačevanje obveznosti proti Madžarski, zvišanje postavk za blago iz tar. št. 33 točke 3 uvozne tarife, zdraviljenje uradnikov v smislu pravilnika o capljenju zoper steklino, objavo o tele-fonskem prometu in razne objave iz Služ-benih Novin.

— Blaznikova »Velika pratika« z a. l. 1936 je izšla in se dobiva pri založniku, tiskar-ni Blaznikova nass. Ljubljana, Breg 10, in v vseh večjih trgovinah. Ta naš najstarejši slovenski koledar je res praktičen in zanimiv. Zato ga hoče imeti leto za letom vsaka slovenska družina. Letos mu je do-dana še večbarvna reprodukcija lepe sli-ke »Poklon Modrihi«.

— Varovanje pravice, pridobljenih iz ru-darskega zavarovanja v inozemstvu. Ru-darji, ki so se zadnje čase vrnili iz Nizo-zemske, Belgije, Francije in Nemčije, se opozarjajo, da si varujejo pravice, pridob-ljene iz pokojninskega zavarovanja v teh državah, s plačilom priznanih ali pa pro-stovoljnih prispevkov, kakor je to po peč predpisano v posameznih državah. Zato naj prisadeti naprosijo rudarsko zavaro-valnico, pri kateri so bili nazadnje vda-njeni, za posredilo, koliko in do kdaj mo-rajo plačati na teh pristojbinah. Pri pla-čilih bo posredovala Glavna bratavska eklatdnica v Ljubljani, ki ji pa bo v to svrhu predložiti odlok zavarovalnice, s katerim je bilo plačilo priznanih ali do-voljeno. Iz pisarne Glavne bratavske aklat-dnice.

— Zavod za pospeševanje obrta Zbor-nice TOI priredi tudi v Ljubljani posebne tečajje, ki naj olajšajo kandidatom pripravo za polaganje moškega ispita. Obisk te-čajja bo brezplačen. Predaval bo zborniški tajnik dr. Jozep Pretnar. Prvi tečaj se pri-čne meseca decembra ter se bo vršil v večernih urah. Interesenti naj se prijavijo najkasneje do 26. novembra t. l. na Zavod za pospeševanje obrta Zbornice TOI v Ljubljani s posebno dopisnico in točnim naslovom, da jih bo mogel zavod obvestiti o pričetku in učnih prostorih tečajja.

— Živalske kužne bolezni v dravnih banovini. Po stanju z dne 10. t. m. je bilo v dravnih banovini svinjska kuga na 184 dvorcih, svinjska rdečica na 61, kuga če-belne zalege na 5, perutninska kolera na 16, suštevica na 3 in steklina na 1.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo oblačno, deževno vreme. Včeraj je de-ževalo v Ljubljani. Maribor in Skopju. Naj-višja temperatura je znašala v Splitu 16, v Skopju 12, v Beogradu 11, v Mariboru in Zagrebu 9, v Ljubljani 8,6, v Rogški Sla-tini 8. Davi je kazal barometer v Ljubljani 761,3, temperatura je znašala 6,2.

— Ogenj v Vevčah. V soboto ponoči se je nemodoma pokazal rdeči petelin na ko-zolju gosliniščarja g. Kuharja. Kozolec, ki stoji na vrhu prav blizu hiše, je bil mahot-na vose v plamenih. K ozoli so požar ljud-je takoj opazili. Tudi v gostinji je bilo še nekaj gostov, ki so se nemodoma dvignili in odšli na pomoč. Na nevarnost je je-lu opozarjati tovarniška sirena, a v zvo-nike karne cerkve v Polju je bilo plat

zvona, vendar gasilcem, ki so se se pri-pravljali, ni bilo treba stopiti v akcijo. Ogenj se medtem pogasil domači škoda ni velika. Kako je požar nastal, še ni ugo-tovljeno.

— Samomor Slovenca v Zagrebu. Na Grmoščici pri Zagrebu so našli v soboto obešenega moškega in policija ni mogla takoj ugotoviti kdo je samomorilec. Vče-raj dopoldne so pa dognali, da je obeše-nec Jakob Pogaj iz Velike Loke, star 63 let, vdovec brez otrok, po poklicu brez-pošeln spediterski delavec. Zadnje čase je prebival v Zagrebu. Vse kaže da je šel v smrt zaradi bede. Zapustil je tri poslo-vilna pisma, eno naslovljeno na Alojzja Cafhen iz Dev. Marije v Polju pri Ljub-ljani.

— Utopljenec v Savi. Sava je naplavila pri Zagrebu truplo neznanega utopljenca, v katerem so spoznali mizastnega pomoč-nika Antona Zeliča iz Loke pri Zidanem mostu. Moč je večkrat pravil, da se je na-veličal življenja in da bo napravil konec težkim razmeram, v katerih je živel zad-nje čase, ko je bil brez dela. 29. oktobra je odšel z doma in potem ni bilo več duha ne sluha o njem. Vse kaže, da je obupal nad življenjem in skočil v Savo. Pokopali so ga v Zagrebu.

Iz Ljubljane

—lj Da bi letos še delali v Ljubljani, ni mnogo upanja. Ko se pred dobrim ted-nom delali nekaj dni v manjšem obsegu, so delavci pričakovali, da bodo kmalu zo-pet zaposleni vsi. Toda vode se niso mogli zapreti. Dokler ne bodo mogli postaviti za-pornice, sploh ni upanja, da bi še delali letos v strugi. Dolej je bila voda povsem odprta v Gruberjevem prekopu in se je naglo odtekala, vendar se ni upadla dovolj, da bi ne segala več čez stebre za zapo-rnico na Spici. Zdaj se vreme zopet kuja in se najbrž ne bo tako kmalu popravilo. Le-tošnji jesen je bilo sploh malo dežja v pri-meri z značilnim jesenskim vremenom, ka-ršno je navadno v Ljubljani. Zaradi dežja je voda že včeraj zelo narasla ter groze ce-lo poplave na Barju.

—lj Ali je to prava vzgoja? Te dni zo-pet hodijo učence neke šole po trgovinah in nabirajo za tombolo. Če se tudi upošte-va dobrodelni namen in če smo tudi trgovci že vajeni takih prostic, vendar se mi ne zdi v redu, da pošiljajo mlado-letne deklice takorekč prosjčit po trgo-vinah. To je slaba vzgoja. Trgovci itak veliko žrtvujejo za razna društva potreb-na in nepotrebna. Negre za skromne pri-spevke, ki jih takim prošilkam dajo, pač pa to moledovanje nikakor ne vpliva na mladino vzgojno. Ravnotako naj se mla-dine ne pošilja na ulice pri takozvanih cvetličnih dnevih. Pa če bi že vladal tu kak red, ali zgodi se da iz ene šole pride po 6, 7, 8 ali več prošilk, če se že ne more opraviiti brez tega, naj se vsaj predpiše in uredi to tako, da bo vsak razred imel svoj rajon in ne kakor sedaj da obletajo otroci vse mesto. Besedo ima šolsko nad-zorstvo.

Zvočni kino Ideal
PREMIERNO KINO
danes ob 4. 7. in 9¼ uri neprekinlo
zadnjikrat slavni francoski film
„Brez družine“
Vstopnina 4.50, 6.50 in 10 Din.

—lj Samo ob rimskem zidu delajo me-stni delavci, dočim je že v splošnem ko-nec sezone za večja dela. Ki jih opravljajo meština podjetja. Pri urejanjuv okoli-lice rimskega zidu je zaposlenih samo ne-kaj delavcev in če jih ne bo več, delo se ne bo tako kmalu končalo. Sprevidimo pa že zdaj, da bo rimski zid izredno mnogo pridobil z novim parkom ter da bo postal v resnici privlačna zgodovinska znamenitost. Na znotranji strani, kjer je zasut, je še dobro ohranjen, mnogo bolj kakor ob cesti. Ko bodo dela končana, bomo zid lahko razkazovali tujcem, ne da bi se nam ga bilo treba sramovati kakor doglej.

—lj Koncert Ljubljanskega komornega kvarteta se ni vršil v nedeljo, kakor je bilo pomotoma javljeno v včerajšnjih dnevnih, temveč se bo vršil danes ob 20. uri v Filharmonični dvorani, kakor opo-zarjano vse ljubitelje komorne glasbe. Člani kvarteta: Pfeifer Leon, Stančič Franjo, Sušteršič Vinko in Müller Gustav so nam porok za izredni umetniški užitek, ki se nim nudi ta večer. Vstopnice po občinskih koncertnih cenah so na razpolago čez dan v knjižarni Glasbene Matice od pol 20. ure dalje pa pred koncertno dvorano.

KAVA — MOTOH, dnevno sveže pražena. Ljubljana, Vodnikov trg 5.

—lj Nocoj ob 20. uri ved na koncert Ljubljanskega komornega kvarteta, ki se vrši v Filharmonični dvorani. Štirje mla-di umetniki: Pfeifer Leon, Stančič Franjo, Sušteršič Vinko in Müller Gustav nam zaigrajo tri godalne kvartete skladatel-jev: Stamioa, Schuberta in Čajkovskega. Večer bo prvovredna umetniška prired-itev. Vstopnice so v predprodalji v knji-žarni Glasbene Matice in od 1/8. ure dalje pred dvorano Filharmonične družbe.

—lj Frankiranje pism v krajevem okolišju Ljubljanskih pošt. Direkcija pošte ključitvijo celih ali delnih okoliških občin k mestni občini Ljubljanski spadajo sedaj vse pošte na področju kraja Ljubljane v krajevni okoliš, ne glede na to, kako se ena ali druga pošta imenuje. Zato velja za pisma, ki so predana pri kaki pošti na ozemlju mestne občine, kateri kraj spada istočasno pod okoliško pošto, ki ima svoj sedež na ozemlju občine Ljubljanske, kra-jevna pošta pristojbina. To je 1 dinar za pisma do 20 gramov teže. Na ozemlju mestne občine Ljubljanske je točasno 10

pošt in sicer Ljubljanskih (Ljubljana 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 in 8; ter pošte Moste in Vič. Do končne ureditve področnega in dostav-nega okolišja teh pošt znaša torej pristoj-bina za pisma do 20 gr. teže v krajevem in medobojnem prometu s strankami v področju teh 10 pošt 1 dinar, če etanuje naslovnik istočasno tudi na ozemlju obče-ne Ljubljane. Za kraje, ki spadajo pod pošto Dolenja Hrušica ali Jezica, a so na ozemlju ljubljanske občine, ne velja kra-jevna tarifa, ker sta imenovani pošti iz-ven Ljubljane.

—lj Še nekaj dni in slavna Marlene Dietrich bo nastopila v velofilmu »Kar-neval v Španiji« po znanem romanu »Zena in močitelj« Pierra Louysa. Film je poln fine gode in to predvsem prastarih spominskih motivov in po znanem glasbenem komadu Rimkega — Korsakova Caprice Espagnol. Delo nam pokaže izvrstne po-entike in dovršeno igr. Veebinsko je film tak, da lahko trdimo, da bo zanimaj vse in vsakega. Pokaže nam dražestne, vročerkno ženo, ki se ji ni mogel upreti noben moški.

KINO UNION
Telefon 22-21
Danes ob 16., 19.15 in 21.15
Predproaja od 11 do 12.30
Naš ogromni uspeh
CIGAN BARON
Igrajo: Adolf Wohlbrück, Hansi Kus-teek, Fritz Kampers.
Predigra: Foxov zadnji teden s prizori iz Abesinije, neguševega živ-ljenja in sto zanimivosti.

—lj Božanska Dorothea Wieck nastopi v petek v filmu »Uspavanka« španska ro-manca. Film bo na programu ZKD. To delo je znano po svoji nežni in do arca segajoči vsebini. Pokaže nam lepoto sta-rih cerkvenih pesmi in gode. Dejanje se vrši v samostanu belih sester. Dorothea Wieck je v tem delu izredno dobra in mila tako, da zadivi slehernega gledalca.

PRIDE
Marlene Dietrich
v senzaciji
KARNEVAL V ŠPANJI

—lj Brezplačen sadjarski tečaj podruž-nice SVD se drevi ob 19. prične v šent-jakobski šoli, ko bo prvo uro ban. refe-rent g. Anton Flego opisal važnost orga-nov drevesa in njih funkcije, drugo uro bo pa asistent mestne vrtarije g. Fran Pirnat počeval, kako razmnožujemo gr-mičevje in drevesa. Jutri zvečer predava višji inšpektor g. Fran Gombač o vzgoji drevesa, kar mora znati tudi vsak začet-nik. Za razvoj in razširjenje sadjarstva po mestnih vrtovih tako koristni tečaj pri-poročamo vsem lastnikom in najemnikom še tako majhnih vrtičev, saj bodo strokov-njaki v 8 večernih obdelah prav vse, kar rabi mestni sadjar.

Iz Celja

—c Zanimivo skioptično predavanje o narodno socialistični vzgoji v Nemčiji bo drevi ob osmih na ljubčnem vseučilišju. Predaval bo pravi pedagog in mladinski pisatelj g. dr. Gustav Šiših iz Meribora.

—c V gostilne ne sme Sreško sodiče v Celju je 26. oktobra prepevala 28-let-nemu Francu Dobniku iz Čepelji, pristoj-nemu v občino Tabor, zahajanje v gosti-lne za dobo 6 mesecev, t. j. do 31. aprila 1936.

—c Breze, lipe in javore sadi sedaj mestna občina ob Zrinskega, Kersnikova, Jenkovi, Gajevi in Stritarjevi ulici.

—c Dve nesreči. Ko je 13-letni drvar Matija Černe iz Solčave podiral v petek dreve v gozdu, je padlo težko deblo nanj in mu zlomilo levo nogo pod koleno. Te dni so se igrali otroci iz Brodnice pri La-skem okoli ognja na paši. Pri tem se je petletna posestnikova in mlinarjeva hčer-ka Marija Zupančeva preveč približala ognju in vnela se ji je obleka. Deklica je dobila hude opekline na levi nosi. Po-nesrečnica se zdravi v celjski bolnici.

—c Nedeljski nogomet. V nedeljo po-poldne je prvo moštvo SK Celja na Glaz-ji v prijateljski tekmi porazilo celjski Olimp s 3 : 0 (1 : 0). Igra je bila v prvem polčasu izenačena in zanimiva, po odmo-rtu pa je Celje predvajalo lepo kombina-torno igrjo in skoro ves čas prevladovalo. Sodič je v drugem polčasu izključil dva igralca Olimpa in sicer Leška v 20. Catra pa v 40. minuti. Sodič je g. Veblo objektiv-njo. Ob istem času je bila na igrišču priškani kletki prijateljska tekma med ISSK Mariborom in celjskimi Atletiki. Atletiki so zmagali s 4 : 3 (3 : 2). Tek-ma je bila vseskozi živahna, zanimiva in izenačena. Gostje so bili boljši v startu. Atletiki pa odločnejši pred golom. Sodič je v 24. minuti pred golom izključil desno krilo Maribora, kakor so morali gostje, ki niso nastopili v kompletni pos-tavi igrati do konca z 10 možmi. Sodič je g. Reimprecht ležerno in je spreje-dal več napak.

Iz Kranja

Nadaljevanje občnega zbora Glasbene šole v Kranju bo danes 18. t. m. ob 20. uri zvečer v gimnaziji v pritličju s edino toč-ko dnevnega reda: volitve in morebitne druge stvari.

Prijatelj tuje lastnine
Nedavno se je posrečilo višnjegorskim orožnikom prijati nevarnega oustolovca Ja-koba Gregorina. Ta moč je v Višnji gori dobro znan, saj jo je večkrat primahal seni; vendar pa ni bil ni alutit, da je to on! Igra-losi Gregorin, kajli svojega pravega ime-na ni izdal, temveč je nastopil kot Jamko Vidmar ali Franc Pinžar. Izbajal se je za-zastopnika Kranjskih deželnih elektrarn, pri katerih je nekaj časa delal, ter mu je bilo objasnjeno s tem, da v Višnji »ostl zadnje čase elektrarne nimajo svojeja nastavljen-ja. Kot tak je dobro poznal višnjegorske razmere in okoliščini takorekč to okolnost.

Prisel je v gostilno pri Bašarju in jel pra-viti, da je kupil od Jožeta Skufca lev, kar mu pa ne ugaja, bi ga rad prodal, če tu i-

ELITNI KINO MATICA
TELEFON 21-24
DANES samo ob 4h EMIL JANNINGS
v svoji najboljši in največji kreaciji
STARI IN MLADI KRALJ
Film, ki velja kot največji film sodobnosti.
Najnovejši žurnal in filmska reportaža iz Abesinije.
PREMIERNO KINO

nekoliko ceneje. Ker ni postavil visoke ce-ne, je hitro dobil kupca. Ob dobri kapljici so spisal kupno pogodbo, na katero se je prodajalec podpisal kot Franc Finžger. Zah-teval je, da mu da kupec denar takoj, a ta je rekel, da ga bo dal ob prepisu v davkarji. Gregorin je izprevidel, la se je ukani in da je najbolje, če odide prej, pre-den se vrne pravi lastnik bleva iz Ljublja-ne, kamor hodi vsak dan v službo.

Tedaj je pa stopil v gostilno pravi za-stopnik Kranjskih deželnih elektrarn. ka-teremu je nekdo odpeljal kolo. Kot tujee se mu je zadel Gregorin sumljiv in po-vprašal ga je, kako se piše in kod je doma.

Gregorin ga je hotel kar prezreti in oditi mimo njega von, toda inkasant ga je po-lesnil nazaj. Ker pa je prišel la sumljivo brskati po žepu, mu je nastavlil samokres in dui polikoval orožnike.

Prišli so orožniki, ga uklenili in odvlekli na orožniško postajo. Prišlo se je zaslišev-anje in po dolgem obotavljanju je priznal, da je Jakob Gregorin in da je zagrešil več nepravilnosti, ki niso v skladu z zakonom. Zato so ga odvleli v višnjegorske sodne zo-pore. Vse mesto se je oddahnilo, ko je zve-delo, da se je rešilo nevarnega obiskoval-ca.

Ljubljanski harmonikarji v Kranju

Pod vodstvom prof. Rančigaja so priredili včeraj v Kranju dva koncerta

Kranj, 17. novembra
Po skoro dvehletnem trdem in vztrajnem delu je orkester malih ljubljanskih har-monikarjev, ki šteje 20 fantkov in deklic na-stopil letos pod vodstvom prof. Rančigaja, velikega ljubitelja mladine, v javnosti. Pri-redil je turnejo po Savinjski dolini, kjer je bil svečano in prijateljsko sprejet pod slavaloki in gostoljubno pogoščem. Igral je Ljubljani v Unionu, kjer je vžgal navdu-šenje občinstva do vrhunca, nastopil je v ljubljanskem radiu, danes je koncertiral v Kranju in Strazišču, povsod z največjim uspehom, na programu pa ima ta mesec še štiri nastope. Dne 27. t. m. igra za radio Zagreb—Beograd. Sodeloval bo tudi na no-vinarskem koncertu 1. dec. v Ljubljani. Ta kratek register nastopov dovolj priča o veli-ki priljubljenosti ljubljanskih harmonikar-jev, ki si osvoje arca vseh, kamor pridejo.

— Glede igranja samega je treba pripom-niti, da se malčki nauče komade strogo po notah in šele potem na pamet. Harmonike, čeprav diatonične, so izdelane po vzoru hromatičnih, da lahko igrajo tudi težje ko-made. Igra se orkestralno v 5 oziroma 6 partijah.

Ta ljubki mladinski harmonikarski or-kester je danes dop. ob 11. v sokolski dvorani pod vodstvom prof. Rančigaja, ki vedno vedrega in razigranega obraza, kot njegova harmonika, živi in doživlja s temi svojimi malčki, nastopil v okviru Pomladka Rdečega križa na gimnaziji, s sodelovanjem mla-dinskega zbora Glasbene šole (cca 60 deklic in fantkov) in pokazal svojo umetnost. Male igrače je predstavil občinstvu g. Mirko Je-laciin operni pevec oblečen v narodno nošo. Potem pa so se raztegnili mehovi in malji Ljubljanci so zaigrali svoj pester pro-gram, sestojec iz samih melodioznih na-rodnih pesmi, da je bilo veselje. Večino za-igranih pesmi je spremljal s petem mla-dinski pevski zbor iz Kranja, katerega je za to priliko naučil tukajšnji vodja Glas-be šole g. Fakin. Publika je bila nad igra-njem harmonikarjev vžvečena in ni štedila s plaskanjem. Nekatere točke so posebuo vžgale in so morale biti ponovljene. Med koncertom je g. Mirko Jelačin, ki je na-po-vedoval program, prav obušeno zapel dve pesmi: »Gor čez izarce« in »Rože je na vrtu plela«. — Posebej je treba omeniti tudi solo nastope 5letnega Francija, Milančeka in Pa-vleta, ki so vsi prav virtuozno zaigrali.

— Ko je bil program končan, se občinstvo kar ni hotelo raziti, tako je bilo navdušeno nad malimi harmonikarji. — Občinstvu, har-monikarjem, pevcom in prof. Rančigaju se je zahvalil gimn. ravnatelj g. dr. Dolar, ki je pozval navzoče, naj se udeležijo občnega zbora Glasbene šole, ki bo danes zvečer, na katerem se bo izvolil bodoči odbor. Povedal je, da so finance Glasbene šole sanirane in zato bo v bodočnosti delo tem lažje, kulturna naloga kranjskega občinstva pa je, da to vzvišeno institucijo, Glasbeno Matico pod-pira.

Na kranjskem koncertu se je občinstva zbralo precej, toda manjkali so oni, katerih dolžnost bi bila, da se koncerta udeleže. Na naslov odsotnega občinstva so adresira-ne naslednje vrstice. Bogati trgovski Kranj, ki mu je samo za dobiček, pač ne zna ceniti nobene duševne vrednote. Dočim se na eni strani požrtvovalni kulturni delavci trudijo na vse kriplje, da tudi provinci dajo nekoliko prilike udeleževati se kulturnih priredit-voj kot glasbenih nastopov, iger, predavanj, vi-dimo na drugi strani samo prezir, nerazu-mevanje in puhloglavost pri ljudeh, ki so potrebni kakršnekoli izobrazbe bolj kot su-ha zemlja dežja. Za Beograd, za Rumunijo, za Gradee so bili slovenski harmonikarji senzacija, sprejeti kot kak svetoven pevec, za Kranj so pa bili premalo. To izprečevalo nerazumevanja vsake kulture si je danes Kranj zapisal v svoje anale.

Popoldne ob 4. so ljubljanski harmoni-karji ponovili koncert v Sokolskem domu v Strazišču, torej v navadni kmetako—de-lavski vasi Dvorana, ki za podelitve raz-me-re ni ravno majhna, je bila nabito pol-na, do zadnjega kotička, ljudje pa so bi-li navdušeni nad malčki nepopisno. Pre-cej jih je prislopo tudi iz Kranja. Pono-vilja se je ista slika. Harmonikarje je predstavil g. Jelačin, nato jih je pozdra-vila mala deklica, za pozdrav se je zahva-lila Ljubljankca. Na gledališkem odru in pri luči je bil prvor se bolj pester, ko je zopet e harmonikarji nastopili tudi pevski zbor iz Kranja, skupaj okrog 80 otrok. Navdušeno in iz vsega srca s svo-jim vodjo prof. Rančigajem na čelu so zo-pet zaigrali, navdušili so pa tudi občin-stvo s svojim občutnim in sigurno izve-denim programom tako močno, da so mo-rali ponavljati, prav posebno pa so vžga-li mali solisti Francel, Milanček in Pavel, ki so morali zaigrati veliko še za name-ček, isto tako je zapel tudi g. Jelačin.

Zadovoljstvo in navdušenje občinstva je bilo nepopisno, efekt neosegljiv. Če-prav je koncert v Kranju prav lepo iz-padel, je bil ves nastop v Strazišču mnogo bolj prirečen, uspeh morajen kot materijalen pa tudi večji, in se po nastopu je mladina vsa razigrana pela in igrala po dvorani do odhoda na vlak.

G. prof. Rančigaju čestitamo k njego-veemu velikemu uspehu. Hvaležni smo mu iz vsega srca, ker je privedel k nam har-monikarje in nam pripravil par prijateljskih, zabavnih uric. Želimo le, da se mu bo se-daj, ko je led prebit, posrečilo izvesti nje-gove lepe načrte. Pričakujemo, da nas v Kranju ponovno — morda na spomlad — s svojo družinico — zopet obišče. Do te-daj pa veliko uspeha.

Javnosti pa naj še izdamo, da se bo v okviru Glasbene šole tudi v Kranju nasto-vil harmonikarski orkester, na kar sber-še že danes opozarjamo, ker se bo njho-vim otrokom nudila lepa priitka.

Ciganova smrt pred občinskim odborom

Škofja Loka, 16. novembra
Včeraj ob 18. je imel občinski odbor se-jo in je takoj po preditvanju zapisnika pre-šel na politijske zadeve. Sprsožen je bil predlog, naj bi bil ta del reje tajen, toda občinski odbor ni pristal na to, češ, da ni-ma javnosti kaj prikrivati. Vsta so bila na znanje poročila pristojnih oblasti, poli-cijskega oddelka, izjava strážnika, ki vsak iz svojega vidika opisuje dogodek tako, da se poročila nikakor ne strinjajo, maverč si v posameznih točkah naravnost naspro-tujejo. Tako občinski odbor, kakor tudi po-litijski odelok skloveno izjavljata, da naj-stroške obsodba dogodka, ki je imel na po-sredice ciganovo smrt in ga v tem nazi-ranju sprotov danes ni človeka v vsaj Škofji Loki, ki bi mislil drugače. Zločinca in podlo pa bi zato bilo delati iz tega zaključke, ki niso s stvarjo v prav nobeni zvezi in kažejo samo na demagoško misel-not ljudi, ki bi radi v kalnem ribarju. Ker bo podrobnosti Rahnardove smrti itak raziskalo sodišče, se občinski odbor s tem vprašanjem neposredno ni več bavil, maverč so bili storjeni le sklepi, ki naj v loški varnostni službi vpostavijo zopet normalno stanje.

Po tolmačenju predpisov glede sprejetja v domovništvo in rešitvi nekaterih proš-jev je bila sklenjena subvencija 2000 Din za veliko razstavo, ki bo prihodnje leto za vse škofojloško sodno območje v Škofji Loki Razstava je zamišljena v najširšem obsegu. Ob tej priliki bo hotela tudi po-sebna brošura.

*******MALI OGLASI*******
beseda 0.50 para, davek Din 3.—, beseda 1 Din, davek 3 Din, prekladi
za pismene odgovore glede malih oglasov se treba priložiti znamko — Popustov za male oglase ne priznamo.
*******PRODAM*******
Beseda 50 par. davek 3.— Din
Najmanjši zmesek 8 Din
*******RAZNO*******
Beseda 50 par. davek 3.— Din
Najmanjši zmesek 8 Din
HUBERTUS
moški in damski nepremojljiv, 250 Din, otroški s kapuzo 145 Din, trenček impregniran sa-mo 420 Din, pumparice od Din 48.— naprej dobite pri Prester in. So Petra c. št. 14 74
KAVARNA STRITAR vsak večer koncert, sokolski orke-ster, pjevalci. 70/L

Kaj je s Planico

Zanimiva izjava generalnega tajnika Jugoslovenskega zimsko-sportnega saveza g. Gorca — Skakalnica naj bi postala last vsega naroda; ob njej naj bi se odvijala mednarodna skakalna žola

Ljubljana, 18. novembra. Zimska sezona se bliža in že se je začelo vprašanje o planiški skakalnici. Povod so bile vesti, da niti Ilirija, ki je lastnica skakalnice, niti Jugoslovenski zimsko-sportni savez nimata sredstev, da bi priredili vsako leto veliko mednarodno skakalno tekmo. Nočemo razpravljati o teh tekmah s sportnega vidika, stoji pa, da bi planiška skakalnica napravila Jugoslaviji ogromno reklamo po vsem svetu in da se za njo začele zanimati države in ljudje, ki prej niti niso vedeli, da obstaja država, ki se imenuje Jugoslavija. Če vse drugo ne, bi bil to zadosten razlog, da naša javnost ne more dopustiti, da bi planiške tekme po komaj desetletnem trajanju zaspale. Tujski promet je danes eden izmed najvažnejših čimbaljev v pogledu dohodkov in je planiška skakalna tekma največji adut, ki ga lahko pokaže svet, ki se zanaša na enakomeren razvoj. Da se prepričamo, koliko je resnice na raznih alarmantnih vestih, smo se obrnili na generalnega tajnika JZSS g. Gorca, da nam odgovori na nekatera vprašanja. Evo njegovih odgovorov, ki bodo gotovo zanimali vso javnost.

Kako je prav za prav s planiško skakalnico?

»Skakalnica v Planici se je porodila za kavarniško mizo. Bavili smo se z mislijo, da bo enkrat treba organizirati tudi FIS tekme pri nas, vendar nismo imeli skakalnice, ki bi bila kolikor toliko zavarovana pred izpremembami vremena. Tedaj je inž. Bloudek sprožil misel, da bi zgradili skakalnico v Planici, ki ima po izkušnjah v nižini ob železnici najboljšo zimo. V jeseni l. 1933 je bilo doskočišče za skoke do 70 m dograjeno, je zalet se ni bil končan. Pozimi so bile FIS tekme v Innsbrucku in postavljeno novi, lepi rezultati v skokih. Inž. Bloudek je takoj reagiral. Zakaj naj gradimo 70 metrske skakalnice, ko bo po prejemni, predno dobimo v Jugoslavijo FIS tekme? Predlagal je savezu, da naj se skakalnice poveča na 90 m. Gradil je inž. Bloudek za Ilirijo. Za dokončno graditve ni bilo sredstev. Preskrbel jih je savez in prva etapa dograditve je bila zagotovljena. Za povračilo teh sredstev je bil napravljen poseben odplačni načrt.

Zakaj naenkrat misel o opustitvi, ko je vendar bilo pri obeh tekmah toliko tisoč gledalcev — kje je ostal denar? »Otvoritev skakalnice je navdušila, prva velika tekma je vzbudila svetovno senzacijo. Presenetila je vse, doma in v tujini, pri drugi pa so nastopile ovire, ki so privedle do znanih dogodkov na skupščini JZSS in pa savezu do sklepa, da ne bo več prirejal tekem na tej skakalnici. Denarja ni ostalo nobenega, nasprotno, prva tekma, ki jo je priredila uprava smučarske doma v Planici, je »dala« nad 30.000 Din deficita, druga v prirediteljskega saveza pa le ca 5.000, in to kljub ogromni reklamni in inozemstvu in velikim neprikladnim za prireditelje tekme v Planici je treba precej denarja, posebnost, se ako je treba obtem skakalnice popravljati. Lanska tekma je zahtevala za organizacijo, skakalnice, propagando, davke in tekmovalce okoli 110.000 Din. Tudi tedaj, če je skakalnica pripravljena, je treba še vedno 70.000 Din vzeti v roke, da se nekaj poštenega organizira.

Ali se ni morda misel glede opustitve Planice pojavila šele zaradi znanega nastopa norveškega smučarskega saveza? »Da je stališče prirediteljev v zvezi te skakalnice pravilno, jasno potrjuje današnje stališče norveških uradnih krogov, ki la dovolj prozorna in razumljiva tudi nepoučenim. Prirediteljem pa so vse te izjave na skupščini švicarskega saveza, češ da je

stališče Norvežanov in njihovih smučarskih uradnih krogov tolažiti samo kot oviro onim, ki so hitreje napredovali, da bi Norvežani na ta način pridobili čas, da bi jih dohiteli. Danes izjavljajo Norvežani, da bodo ako bodo povabljeni, prišli na prihodnjo tekmo v Planico s najboljšimi, čeprav skakalnice v Planici ni danes s strani FIS nič manj in nič bolj odobrena, kakor je bila pred tekmo v Planici. Vsa igra je postala dovolj prozorna in razumljiva tudi nepoučenim. Prirediteljem pa so vse te izjave odličnih funkcionarjev samo v zadoščenju.

Koliko bi stalo, ako bi se skakalnica enkrat za vselej dogradila, da je ne bi bilo treba vsako sezono popravljati?

»Planica se ne more in ne sme definitivno dograditi. To je sportna naprava, ki gre svojo pota, nova pota in ki ji mora biti dana primerna elastičnost. Ne sme se preprežati, da je dala Planica rezultate kot nikjer doslej, in da so odprte tu še danes neulotne možnosti. Zato je vsakoletna priprava skakalnice etapa zase. Skakalnica mora predstavljal vsako leto napredek, razviden iz rezultatov. Seveda se pa ne morem zadovoljiti z gradbo iz snega, na kateri praktično trenim ni mogoče. Dobiti moramo skakalnice, izdelane tako, da bo mogoče trenirati vse leto in da se bo dalo na njej trenirati vso zimo. Tako bomo sčasoma dobili velik kader prvotnih skakalcev.

Kako naj bi se omogočile redne vsakoletne tekme v Planici?

»Pri današnjih visokih dajatvah in stroških ni mogoče računati, da bi tekma krla stroške investicije in še lastne stroške. Mi smo zadovoljni, ako bi tekma krla svoje stroške in stroške okoli nje. Za investicijo pa je treba dobiti sredstva od tam, kjer se bodo stekali dohodki tega našega dela, od onega, ki bo užival aktivno plat te investicije, to je od države. Njej v korist gre vse naše delo: reklama za turizem, propaganda za našo državo po vsem svetovnem časopisju, propaganda med sportniki v svetu — in to vse brez dinarja stroškov in mnogo uspešnejše kot vsaka plačana reklama. Ako nam da država 100.000 Din za investicije, bo Planica rešena in dobila bo ta znesek z bogatimi obrestmi v drugi obliki nazaj. Kdaj prej so nas omenili v zbornikih, ki jih izdajajo velike države? Kdaj prej so sploh računali z nami? Danes dobite enkrat francosko, drugič švicarsko, pa norveško in angleško knjigo Planica — Jugoslavija, v tej ali oni obliki je gotovo omenjena. Angleški zbornik je prinesel kar 7 strani. Danes se v smučarskem svetu ne more nikjer razpravljati o skokih, ne da bi se vzeli v pretres rezultati Planice, ki jih za enkrat še nihče ni prekosil. In to so bogate obresti za kapital, ki naj bi ga dala država za Planico.

Kako si zamišljate nadaljnji in uspešni razvoj Planice?

»Po situaciji, kakor se je doslej pokazala, je mogoče Planico edino tako razvijati, da se postavi na novo bazo: a) treba jo je najprej iztrgati iz klubskih in osebnih nasprotij in jo dati organizaciji z ednim ciljem — izgraditi Planico, b) treba je ustvariti možnost trajnega treninga v Planici in ne samo par tveganjih dni pred tekmo, c) treba je obravnnavati Planico s širokimi stališči našega splošnega nacionalnega interesa: postati mora last vsega našega naroda. Iz teh okoliščin se je pojavila ideja Udruženja smučarjev Planica s sedežem v Beogradu, ki bo imela svoje mestne odbore v vseh sportnih centrih. Ti odbori bodo imeli nalogo propagirati smučski skakalni sport v svojem kraju in poslati v smučsko skakalno žolo, ki se naslanja na lastne stroške, vsaj enega izmed najboljših. V Planici se naj osnuje mednarodna žola v smučskih skokih in poletih, zgradi nova skakalnica za 25 m, poveča obstoječa ob železniški progi na 65 m in dogradi velika za preko 100 m. Šola bo vodil norveški trener. Bila bi dostopna vsem ter bi se posebna pažnja posvečala propagandi v inozemstvu za to šolo, ki bi bila edinstvena na svetu. Enkrat vsako leto se priredi mednarodna tekma v smučskih poletih. Udruženje prevzame skakalnice in svojo last in zgradi ostali dve. Vsa sredstva udruženja se porabijo za izgradnjo skakalnic in izpopolnitev šole v Planici, za propagando v inozemstvu in za prireditve.

Malo pozni smo, ali še je čas. Ako bo pravočasno uspele rešitve predstavljajo, tedaj se lahko veselimo zanimive sezone v Planici. Ako pa bomo odklonjeni, bo Planica izgubila sezono, ki jo bo prav težko nadomestila prihodnja leta. Moralna škoda, pa tudi materialna, bo neprimerno večja, kakor znaša strošek, ki je potreben za rešitev Planice.

Prekop kralja Alberta

Belgija je dobila nov prekop, ki nosi ime po kralju Albertu. Prekop je bil potreben zaradi tekmovanja med pristaniščema Rotterdam in Antwerpen v trgovini južno-vzhodne Belgije, Alzaska-Lotaringa in severovzhodne Francije tj. do Verduna. Prekop kralja Alberta bo močna opora Antwerpena v borbi za promet na Masi. Ta reka teče s svojim pritokom Sambre skozí najbolj gosto naseljeno in industrijsko najbolj razvito ozemlje sveta. Da bi bilo mogoče doseči iz Severnega morja tudi Luttich in Maasticht, je Holandska že leta 1926 zgradila na levem bregu Mase Zuid Willemwaard kanal. Po ločitvi Belgije od Holandske so zgradili Belgijci več prekopov, ki vežejo Willemswardevski prekop pod Maastichtom s Šeldo, v kolikor gre prekop skozí Belgijo.

Pozneje je promet na Masi tako narasel, da je plulo skozí Maasticht dnevno do 140 čolnov. Na Antwerpen je odpadlo vsako leto v prometu do 6.000.000 ton. Toda številni mostovi pod Maastichtom in plitva voda so oteževali promet. Tedaj je Holandska leta 1925 na svojem ozemlju zgradila Julianski prekop na desnem bregu Mase med Maastichtom in Maastichtom, po katerem morejo voziti 2.000 tonske ladje do Rotterdama. Zato se je Belgija odločila za zgraditev posebnega prekopa na belgijskih tleh za Antwerpen. Prekop vodi iz Mase pri Visi. Kopati so morali v živo skalo 160 m globoko in 10 m široko, v dolžino po poldrugi kilometer. Še večje težave so bile s peščenimi grbi pri Kacenhavenu, kjer so naležali na moker, premikajoč se pesek. Ta del prekopa, dolg 3 km in globok 33 m, je sijajno delo belgijskih inženjrov. Tudi v strateškem pogledu bo igral novi prekop veliko vlogo. Po njem lahko vozijo parniki do 1.350 ton. Rotterdam je oddaljen od Lutticha 250 km, do Antwerpena je pa samo 160 km.

Mormoni in mnogoženstvo

Cerkev Jezusa Kristusa svetlih zadnjih dni (mormonov) je učila in prakticirala svoje nauke blizu 50 let. Mormonski apostoli so učili, da je mnogoženstvo tam, kjer se je gojilo samo iz nizkotnih telesnih nagibov, uničilo tiste, ki so ga gojili. Cerkevna poročila kažejo, da sta mogla samo 2% mormonskih moških prenehati to breme, ker je prinašalo s seboj veliko odgovornost. Ker je bilo v Zedinjenih državah pravilo enoženstvo, so seveda druge verske organizacije napovedale mormonom križarsko vojno. Kongres Zedinjenih držav je moral izdati edikt proti prakticanju mnogoženstva in ko je bil ta zakon proglašen ustavno po predsedniku mormonske cerkve leta 1890, je izdal Wilford Woodruff manifest, po katerem je vse člane mormonske cerkve pozival, naj opuste zakonske zveze, ki jih prepovedujejo ameriški zakoni.

Ko je ozemlje mormonov Utah naprosilo ameriško vlado, naj bi bilo sprejeto v Zvezo kot nadrejena država, je bilo določeno v tretjem členu ustave: Absolutna strpnost v verskem prepričanju je zajamčena. Noben ameriški državljan ne bo nikoli oviran v svoji vero-izpovedi, toda mnogoženstvo ali mnogoženstvo je za vedno prepovedano. Od tistega dne ni nobena cerkvena oblast v Ameriki potrdila mnogoženstva ali mnogoženstva in vsi, ki so še živeli v mnogoženstvu, so bili iz cerkve izločeni. Vsa predsednik mormonske cerkve je moral znova potrditi svoje stališče proti mnogoženstvu, ker se še vedno širijo vesti, da žive mormoni kljub prepovedi v mnogoženstvu. Zakonodajni zbor države Utah, čigar večina članov pripada mormonom, je sprejel v zadnjem zasedanju zakon, ki oznečuje mnogoženstvo za zločin, dočim ga označujejo zakoni Zedinjenih držav za prestop.

Posna ga

Gost: Neverjetno, kako nedolžen pogled ima vaš sinko.
Mati: Mihec, pojdi sem. Kaj si pa spet storil?

ložila jih je plaho pred presenečenega sina. Ali moram ostati tu? — je vprašala jecljajoče in njen glas je bil zelo pokoren.

— Kar pojdi, — je dejal rabbi skoraj laskavo.

Ko je hitro odšla, je segel Süß oklevajoče po pismih, držal jih je nekaj časa v rokah, n eda bi se mogel odločiti, slednjic jih je pa začel čitati. Bila so galantna pisma, nekoliko staromodna in brezpomembna. Süß se je čutil, sam ni mogel razumeti, kaj naj bi pomenila. Slednjic je uganil zvezo, kombiniral je brž naprej, dvignil je oči od papirjev, iskal je hitro trenutno pojasnilo, iskal rabbiha. Le-ta je bil pa že odšel. Süß je bil ostal sam.

Planil je pokonci in začel hoditi po sobi. Svit in tema sta se hitro vrtela v njegovih očeh. Mračni oblaki so se razprostrli na njegovem obrazu. Slnce jih je pregnalo, toda samo za trenutek in takoj zopet je nastala noč.

Kolena so se mu šibila kakor pijanču, zdaj zdaj je skomignil z rameni, iz ust so mu prihajale pretrgane besede brez vsake zveze. Kar je izgovoril jazen stavek in pri tem se je vse njegovo telo vzravalo. In že se je zo-

Kongres parapsihologov v Oslu

Parapsihologija je prav tako veda kakor kemija ali geologija

Slavni nemški fiziolog prof. Hans Driesch je nazval svojo leta 1932 izdano knjigo o parapsihologiji »Veda o okulturnih pojavih«. Zadnji dve besedi sta bili v narekovanju in s temi je hotel učenjak označiti, kako napačno je smatrati za okultne one nadnormalne fizikalne pojave, ki tvorijo predmet raziskovanja in proučevanja te vede. Parapsihologija je prav taka veda, kakor kemija ali geologija, saj nima nič skupnega z raznimi mističnimi in iracionalnimi smermi naše dobe.

Posebno ne smemo istovetiti parapsihologije s spiritizmom, ki je samo ena hipoteza in čigar pravilnost ali utemeljenost nima vpliva na rezultate lastnega stvarnega proučevanja teh pojavov. Parapsihologija deluje vseskozi racionalno in zato priporoča prof. Driesch, naj jo ljudje že ne hajo zamenjavati z okultizmom. Posebno težko je njeno stališče, ker se mora duhovno boriti na dve strani, proti negativističnim in preveč lakovernim dogmatikom. Jasno je, da je v takem položaju res objektivna, vseh predsodkov prosta orientacija zelo težavna ne glede na to, da je v malo kateri vedni toliko ovir, kakor v proučevanju teh nenavadnih pojavov, ki se dajo zelo težko kontrolirati.

Od ustanovitve angleškega društva za psihična proučevanja leta 1882 je pa ubrala parapsihologija pravo pot. Oprostila se je nekritične navlake, prenela utemeljenih domnev in zaključkov ter si zagotovila objektivno in točno obelodeno nadnormalno resničnost. Zatele so se rabiti eksaktnostne metode, pričelo se je delo po laboratorijih z registracijskimi instrumenti, z uporabo infrardečih in ultravijoličnih žarkov. Učenjaki, ki so jeli na splošno proučevati abnormna psihiološka stanja in čudne lastnosti podzvesti.

Po tej poti je dosegla parapsihologija zadnja leta presenetljive uspehe, tako da ji posvečajo vedno večjo pozornost mnogi vseučiliški profesorji in razni učenjaki. Kako velik korak naprej je storila parapsihologija, nam priča tudi nedavni V. mednarodni kongres za psihična raziskavanja v Oslu. Kongres je priredil v vseučiliškem poslopju mednarodni odbor, ki ima svoje narodne odbore že v 26 državah. Kongres je vzbudil živo zanimanje tiska skandinavskih držav, udeležilo se ga je mnogo zastopnikov posrednih narodnih odborov in gostov. Kongres so prisrčno pozdravili znani učenjaki prof. Richet, sir Oliver Lodge, prof. Mac Dougal in Henri Bergson.

Posebno zanimiv je bil obširni referat profesorja psihiatrije in nevrologije na rimski univerzi dr. Fr. Cazzakamallia, ki je odkril posebno elektromagnetno izžarevanje, izvirajoče iz človeških možganov v zvezi z izvestnim stanjem psihozenzoričnega razdraženja pri umetniškem ustvarjanju in v stanju lahkega transa senzitivnih ljudi. Za svoje poskuse, ki jih dela že deset let, je rabil oscilacijski instrument s triodnim žarničarjem za ultrakratke valove in dobil je zelo zanimive cerebropsijske radiogramne s pomočjo fotografskega filmskega diapozitiva. Profesor je tudi vrsto filmov, ki so pokazali tipične pozitivne psihične reakcije pri njegovih poskusih. Te reakcije so elektromagnetnega značaja in tvorijo po učenjakovem prepričanju eksperimentalno podlago za novo orietacijo psihiobiološkega raziskavanja. Človeški možgani po njegovem mnenju niso pasivni participienti vibracije iz prostora, temveč sami aktivno izžarevajo zlasti pri zadržanem ali povsem izključenem delovanju čutov.

Pariski radioinženjer A. Givélet je poročal o človeškem izžarevanju zlasti iz rok in pokazal galvanometrične diapozitive, ki omogočajo meriti intenzivnost biološkega izžarevanja, ki ni električnega izvora, temveč ima svoj izvor v oksidaciji krvi in v temi, da jonizira zrak okoli elektrod. Givélet je ugotovil, da je ta radiacija iz rok v tesni zvezi z vitalnostjo človeka in lahko objektivno potrdi, da-li imajo takozvani magnetizerji res zdravilno moč ali pa jo samo hlinijo. Ta radiacija se drži tudi predmetov, s katerimi pride v stik človek, ki jo izžareva. Tako si lahko razlagamo, kako morejo mediji stopiti v stik z odsotnimi ljudmi in dajati o njih točne informacije, čeprav jih sploh ne poznajo.

Predsednik grškega društva za psihična proučevanja general zdravnik dr. Tanagras je pokazal film o svojih poskusih s hipnotizirano mlado Grkinjo Clio, ki razloži busolo na parniku samo, če iztegne roko nad njo in jo lahko s svojo voljo ustavi ter zopet požene ob polni svetlobi. Ti ponovni poskusi v fizikalnem zavodu atenske univerze, kjer jih je delal prof. Athanasiasis, so v polni meri potrdili obstoj ta-

kovane telekineze, to je premikanja predmetov brez dotika, o katerih je vodil doslej tako srdit spor med učenjaki. Bilo je tudi ugotovljeno, da vplivanje na busolo ni niti električnega niti magnetnega značaja. Na atenski univerzi je uvidel po teh izkušnjah prof. Voreas eksperimentalno telekinezo. S poedinimi skupinami slušateljev delajo v Atenah poskuse s prenosom misli, psihometrijo in posthipnotično sugestijo.

Zelo zanimivih predavanj in poskusov je bilo na kongresu več. Tako o paragnoziji in nervozni, o novi kontrolni metodi posrednih fizikalnih pojavov s pomočjo posebnega instrumenta itd. Organizacija prihodnjega kongresa parapsihologov je bila poverjena madžarskemu narodnemu odboru. Prihodnji kongres bo leta 1937 v Budimpešti.

Parapsihološka proučevanja se torej drže pravilnega načela. Najprej resničnosti in pri njihovem ugotavljanju počasno, toda zanesljivo postopanje. Parapsihologija se ni izrekla merodajne sodbe o glavnih metafizičnih vprašanjih izvora človeka in zmišlja njegovega življenja. Toda prizadevanje pojasnitve te tajne se more vedno naslanjati na točno dognana dejstva, na katera ne sme nikoli vplivati še tako vabljava vera, kajti meja med vedo in vero je točno zadržana.

Iz škofje Loke

— Počastitev spomina umrlega sošolca. Meščanske šola dr. Ivana Tavčarja v škofji Loki je v sredo popoldne počastila spomin dijaka Hafnerja Stanislava, ki je padel ob letošnjih velikih počitnicah z drevesa in se ubil. V spremstvu naš. stavnškega zbora je odšla mladina v zabnico, kjer je Hafner pokopan. Poleg venca so položili na grob mnogo cvetja in prižgali svečke, manom pokojnega pa je spregovoril g. Demšar.

— Slovo odličnega predstavnika naše vojske. Te dni je zapustil naše mesto brigadni general g. Božo Putnikovič. Čeprav le kratak čas med nami, si je pridobil nedeljene simpatije našega prebivalstva, ki mu želi na novem službenem mestu vse najboljše.

— Dvoje predavanj smo imeli v sredo. Ob 18. je predaval naš znani turist in smučar g. Janko Sicerl o temi »Kako si napravim smučke, zvečer pa se je na polnili velika dvorana Sokolskega doma k predavanju ZKD. Večer je otvoril br. Horvat, potem pa je g. Viktor Pirnat pojasnjeval s sklopčnimi slikami vožnjo parrnika Kraljica Marije preko Grčije v Afriko.

— Poslovilni večer vrtetu Sokolu. V sredo je priredil škofjeloski Sokol svoje mu vnetemu sodelavcu in članu društva, ne uprave poročnika br. Radovanu Privle. Išču prisrčen poslovilni večer. Pevec so zapeli več pesmi, poslovilne besede br. Privlečič, ki odhaja v Omljek po parletnem službovanju v škofji Loki pa je spregovoril podstarosta društva br. Horvat. Br. Privlečič je vse čas svojega službovanja pri nas živo zanimal za sokolsko delo zlasti za lahkoatletiko, smučanje in planjarstvo, sodeloval je tudi pri pevskem zboru, član društvene uprave je bil vse čas. Vrtetu sokolskemu prijatelju sodelavcu in bratu želimo na novem službenem mestu obilo uspehov.

— Nov sportni klub na vidiku. V vrstah loških sportnikov se je pojavila težnja po ustanovitvi novega sportnega kluba, katerega delovanje bi bilo predvsem osredotočeno na nogomet, telme pa bi se vršile seveda po predhodnem sporazumu s Sokolom na novem letnem te-lovališču v Pušlatu.

— Uničevanje markacij. Često se do-gaja, da neznanec in zlobneži uničujejo markacije in smerne tablice SPD, torej naprave, ki uživajo zakonito zaščito. Opozorjamo, da se bo napram takim vandalom postopalo odstop strog po zakonu, ker ne gre, da bi se sprosti uničevalo, naprave, ki jih SPD z največjim žrtvami postavlja.

činsko zadrževala v tem napačnem in prostaškem položaju!

Toda kaj zdaj? Le mirno. Treba se je premagati. Treba je vse mirno pretehtati in premisliti. Ali je zdaj njegova pot res tako gladka in jasna?

Neznani kantor in igralec Issachar Süß torej ni njegov oče. Jasno in nepo-bitno se da dokazati, da je njegov oče Georg Eberhart von Heydesdorff, baron in feldmaršal. Po žilah se mu ne pretaka slaba kri, njegove navade, ideje in temperament niso prevzeti namena, kariera uglašeno aristokratsko vedenje, vse to je naravno, vse to nujno podira vse ovire, kajti vse to prihaja iz njegove krvi, iz njegovega notranjega bistva. Po poreklu je kristjan in kavaler.

Bastard? Saj to so najsposobnejši in najboljši ljudje. Zaposleni so bili v divjem objemu, kamor požene človeka nebrzdan gon in kjer stopi hladna in trezna prevladnost med cvet in sad. Če že ne na samem prestolu, sede pa gotovo po vsej Evropi na njegovih najvišjih stopnicah bastardi. Njegovemu očemu služi samo v čast, da si ni dal roditi sina od čemerne aristokratske hčere, temveč od krasne židovke.

Lion Feuchtwanger

83

Žid Süß

Roma

Stal je v sinagogi, poklican k čitanju pisma. Ko se je pa šum, ki je vedno polnil prenapolnjeni prostor, poleg tako, da napeti molki ljudi, rešenih najhujšega strahu, malo da ni raztrgal sten, je izlival trmasti rabin z drhtečim glasom krasne, nežne stare blagoslove na njegovo glavo liki dišečo vodo iz dragocene posode.

Samo en človek se ni topil v tako navdušenem in spoštljivem občudovanju, kakor je pričakoval in sicer njegova mati. Ta sicer njegova najbolj blažena privrženka, je bila zdaj nekam zbegana, plaha in nemirna. Toda tudi zdaj je našla dovolj besed hvale, kako je velik, lep, slok, bogat, plemenit, eleganten, spreten, globok in mogočen, kako je obdarovan z vsemi posvetnimi dobrinami z denarjem, pogumom, lepo postavo, plemenitostjo in ženskami. Niso pa bile vse njene misli pri njem kakor navadno. Njene velike oči v krasnem belem obrazu so

se obračale od njega naglo in prestrašeno kakor v največjem strahu. Njene roke, božajoče prebrisanega, elegantnega in mogočnega sina, so naenkrat in brez vzroka obstale. V vedenju te lepe, vesele in zgovorne stare dame, se je poznala silna raztresenost, nervoznost in prestrašenost.

Ko sta tako sedela skupaj mračna in nemirna, je stopil v sobo rabbi Gabriel. Mihaela je kriknila, planila pokonci in iztegnila roke, kakor da se hoče braniti.

— Ali si mu dala to? je vprašal kabalist. Bleda in izbuljenih oči je stopila Mihaela korak nazaj.

— Daj mu to torej zdaj, — je dejal rabbi s takim glasom, da je takoj prenehal vsak odpor. Toda Mihaela je odšla opotekajoč se in globoko sklonjene glave.

— Kaj je to? — je vprašal Süß začuden in z nevoljo. — Zakaj jo mučite? Kaj bi radi od nje?

— Povedal sem ji, — je odgovoril rabbi, — kaj hoče pokazati otroku kot zmišl in opravičilo svojega življenja. Vzajem to opravičilo v roke in prikazem ti ga, kakršno je v resnici.

Mihaela se je vrnila počasnih korakov kakor da je nekdo vleče. Prinesla